

ИЗВЈЕШТАЈ РЕВИЗИЈЕ УЧИНКА

Управљање царинским терминалима

Број:

Сарајево, новембар 2015. године

Управљање царинским терминалима

Ревизија учинка „Управљање царинским терминалима“ је проведена у складу са Законом о ревизији институција БиХ, Међународним стандардима врховних ревизионих институција – ISSAI и успостављеном методологијом за рад ревизије учинка врховних ревизијских институција у БиХ.

У складу са ISSAI, задатак Канцеларије је да јача одговорност, транспарентност и интегритет независним ревдирањем пословања јавног сектора и извјештавањем о налазима ревизије. Циљ предметне ревизије је био да допринесе ефикаснијем управљању царинским терминалима у Босни и Херцеговини. У ту сврху су анализирани активности које је Управа за индиректно опорезивање БиХ предузимала, презентовани добијени резултати и дате препоруке чијом имплементацијом би се овај процес могао значајније унаприједити.

Канцеларија за ревизију је, у складу са Законом о ревизији институција БиХ, доставила Нацрт извјештаја Управном одбору и менаџменту Управе за индиректно опорезивање БиХ на очитовање. Достављени коментари адекватно су уграђени у коначан текст извјештаја, након чега је састављен коначан извјештај, који вам се у складу са ISSAI 12, тачка 4. доставља на даље поступање.

Налази до којих се дошло ревизијом засновани су на кредибилним изворима независног и објективног увида и указују да претпоставке за ефикасно функционисање царинских терминала нису у потпуности обезбијеђене. Прописи и проведбени акти којима се уређује управљање и функционисање царинских терминала се не темеље на проведеним анализама ефикасности и економичности могућих рјешења, нису у довољној мјери јасни, прецизни, свеобухватни и остављају простор за слободна тумачења и различита поступања.

Успостава и прибављање царинских терминала се не заснива на анализи потреба и оправданости. Присутне су разлике у условима и капацитетима, а одређени царински терминали, који нису у власништву Управе за индиректно опорезивање БиХ, не испуњавају неке од прописаних услова.

Процедуре и начин наплате накнаде за коришћење царинских терминала нису унифицирани, а и праксе су различите. Поред овог, поједини власници царинских терминала своје обавезе према Управи за индиректно опорезивање БиХ не измирују уредно, док су код других потраживања стара и по неколико година. Различита поступања утврђена су и у активностима принудне наплате потраживања, као и начину поступања са дужницима.

Једна од посљедица оваквог успостављеног начина управљања царинским терминалима су ненаплаћена потраживања по основу прихода од накнаде за коришћење царинских терминала по којем УИО од почетка свог рада потражује од власника царинских терминала око 2,6 милиона КМ.

Менаџмент и Управни одбор Управе за индиректно опорезивање БиХ нису у довољној мјери предузимали активности на системском рјешавању наведених проблема. Проблеми нису адекватно анализирани, а њиховом рјешавању приступало се дјелимично и на појединачној основи.

Имајући у виду напријед наведено, Канцеларија за ревизију је дала препоруке надлежним институцијама, чијом имплементацијом би се процес унаприједио, учинио ефикаснијим, избјегле негативне посљедице, а услови за кориснике царинских терминала подигли на већи ниво.

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Драган Вранкић

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**
Џевад Некић

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**
Ранко Крсман

САДРЖАЈ

Управљање царинским терминалима

СКРАЋЕНИЦЕ

Резиме

1. Увод.....	7
1.1. Индикације проблема и мотиви за студију.....	7
1.2. Циљ, обим и ограничења ревизије.....	8
1.3. Ревизијска питања	9
1.4. Критеријуми ревизије	9
1.5. Методе ревизије и извори информација	10
1.6. Структура извјештаја	10
2. Управљање царинским терминалима.....	11
2.1. Основне информације.....	11
2.2. Опис процеса	12
3. Налази.....	15
3.1. Претпоставке за ефикасно функционисање царинских терминала	15
3.1.1. Критерији за успоставу царинског терминала	15
3.1.2. Услови и прибављање царинских терминала.....	16
3.1.3. Проведбени акти и систем интерних контрола	20
3.2. Уска грла у управљању царинским терминалима	23
3.2.1. Услови на царинским терминалима	23
3.2.2. Накнада за коришћење царинског терминала	26
3.2.3. Процедуре и евиденције о коришћењу царинских терминала и оствареним приходима.....	28
3.2.4. Приходи од накнаде за коришћење царинског терминала, ненаплаћена потраживања и механизам принудне наплате.....	30
3.3. Активности на унапређењу ефикасности управљања царинским терминалима....	36
3.3.1. Анализе процеса.....	36
3.3.2. Информисање о активностима и проблемима.....	37
3.3.3. Мјере за унапређење	39
4. Закључци	40
5. Препоруке	42
Прилози	44

СКРАЋЕНИЦЕ

БИП	Гранични прелази за међународни друмски саобраћај путника и роба које у складу са законодавством уговорних страна подлијежу инспекцијским контролама приликом превоза преко заједничке државне границе
БиХ	Босна и Херцеговина
ГП	Гранични прелаз
ЗУТ	Зависни унутрашњи трошкови
ЈР	Јединствен рачун УИО
Канцеларија за ревизију	Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине
ПДВ	Порез на додату вриједност
ПОГ	Гранични прелаз за погранични саобраћај
ПУТ	Гранични прелаз за путнички саобраћај
РС	Република Српска
Савјет министара	Савјет министара Босне и Херцеговине
УИО	Управа за индиректно опорезивање
УО УИО	Управни одбор Управе за индиректно опорезивање
ФБиХ	Федерација Босне и Херцеговине
ЦИ	Царинска испостава
ЦР	Царински реферат

Резиме

Канцеларија за ревизију је провела ревизију учинка на тему „Управљања царинским терминалима“. Ревизија је проведена у складу са Законом о ревизији институција БиХ, Принципима ревизије учинка, Водичем за ревизију учинка, Водичем за обезбјеђење квалитета у ревизији учинка и захтјевима релевантних ISSAI стандарда.

Ревизија је извршена са циљем да допринесе ефикаснијем управљању царинским терминалима. У ту сврху су анализиране активности које је УИО предузимала, презентовани добијени резултати и дате препоруке чијом имплементацијом би се овај процес унаприједио, а услови за кориснике царинских терминала подигли на већи ниво.

Налази до којих се дошло ревизијом указују да управљање царинским терминалима није довољно ефикасно. Потребне претпоставке за ефикасно функционисање царинских терминала нису у потпуности обезбијеђене, постоје уска грла и недовољно је активности предузимано на системском унапређењу поступака и пракси управљања царинским терминалима.

Прописи и provedбени акти којима се уређује управљање царинским терминалима нису у довољној мјери јасни, прецизни и свеобухватни и остављају простор за слободна тумачења и различита поступања, почев од саме успоставе царинског терминала, прибављања, услова и капацитета, па до остваривања прихода, наплате дуга и раскидања уговора.

С обзиром да се активности процеса управљања царинским терминалима одвијају у различитим организационим дијеловима УИО, није прецизно дефинисано ко је одговоран за надзор над цјелокупним процесом.

Одређен број царински терминала који нису у власништву УИО не испуњавају неке од основних услова прописане за царинске терминале као и поједине услове уговорене појединачним уговорима.

Различита су поступања у примјени прописа који регулишу рад и услове на царинским терминалима, како код терминала у власништву УИО тако и код оних терминала који нису у власништву УИО.

Једна од посљедица оваквог успостављеног начина управљања царинским терминалима је износ ненаплаћених потраживања по основу прихода од накнаде за коришћење царинских терминала. УИО по овом основу потражује око 2,6 милиона КМ. Највећи дио дуга односи се на терминале који нису у власништву УИО и исти за период 2012. – 2014. година износи око 1,3 милиона КМ.

Утврђена су неблаговремена поступања и различит приступ према дужницима у погледу активности принудне наплате, раскида уговора, одобрења плаћања у ратама итд.

Иако су извјештаји интерне ревизије и контроле указивали да постоје проблеми у свим фазама управљања, да трају дужи период и да су исти или слични на скоро свим царинским терминалима, УИО и УО УИО нису у довољној мјери предузимали активности на системском рјешавању проблема тј. активностима на унапређењу процеса у свим фазама, већ су се проблеми рјешавали дјелимично и на појединачној основи.

Имајући у виду напријед наведене налазе, Канцеларија за ревизију даје препоруке Управном одбору УИО и менаџменту УИО чијом имплементацијом би се допринијело ефикаснијем управљању царинским терминалима.

Дате препоруке се могу реализовати у релативно кратком временском периоду.

УО УИО се препоручује да предузме потребне активности и мјере из своје надлежности за унапређењем управљања царинским терминалима. Ово се односи на унапређење прописа који се тичу управљања царинским терминалима на начин да се обезбиједи адекватни услови за кориснике царинских терминала, а управљање унаприједи у складу са принципима ефикасности и економичности.

УИО се препоручује да у циљу унапређења процеса изврши свеобухватну анализу процеса, како са становишта прописа тако и примјене истих. Да на бази проведене анализе доради и унаприједи проведбене акте који се тичу управљања царинским терминалима, кроз јасније, прецизније и свеобухватније дефинисање појма царински терминал, критерија за успоставу, услова које треба да испуњавају царински терминали, инструкција за рад које се тичу наплате и вођења евиденција о накнадама за коришћење царинских терминала.

УИО се препоручује да пропише процедуре прибављања царинских терминала уважавајући принципе транспарентности, а да начин прибављања царинских терминала базира на анализи свих могућих рјешења с аспекта ефикасности и економичности.

Такође, препоручује се УИО, с циљем досљедне и једнообразне примјене проведбених аката, као и благовременог поступања, значајније унапређење контролних механизма у свим активностима процеса управљања, унапређење начина извјештавања и благовремено предузимање мјера на унапређењу.

1. Увод

УИО је надлежна за спровођење законских прописа и политике индиректног опорезивања, те за наплату и расподјелу прихода од индиректних пореза у БиХ: пореза на додату вриједност, царина, акциза и путарине, те осталих прихода и такси. Приходи од царинских терминала спадају у групу осталих прихода.

Приходи УИО од царинских терминала износе око 14 милиона КМ годишње, што у структури укупних прихода које остварује УИО чини свега 0,2%.

Царински терминали су мјеста на којима се обављају послови царине. Накнада од царинских терминала је заправо накнада која се наплаћује за теретна и путничка возила за коришћење паркинг простора у царинском терминалу док трају прописане царинске процедуре.

УО УИО је 2006. и 2007. године је одлуком прописао основне услове које треба да испуњавају царински терминали, износ накнаде који се плаћа за коришћење паркинг простора у царинском терминалу и међусобна права и обавезе УИО и власника царинских терминала.

Према важећим прописима код терминала у приватном власништву, УИО не плаћа закуп, већ је власник надлежан да наплаћује накнаду за коришћење царинског терминала и у обавези је да мјесечно уплаћује 30% од укупног мјесечног оствареног прихода од накнада за царинске терминале на ЈР. Власник је, такође, у обавези да обезбједи простор за смјештај свих запослених који раде на пословима царинског прегледа, довољан број мјеста за смјештај моторних возила, складиште за одузету робу, колску вагу и сноси све режијске трошкове (осим трошкова телефона).

УИО је закључно са 2014. годином пословала на 41 царинском терминалу, од којих је 11 у власништву УИО, а 30 у приватном власништву. Одређени царински терминали у власништву УИО су наслијеђени од ентитетских управа царина, а одређени су новоизграђени. Већину царинских терминала који су у приватном власништву, а које користи УИО, су раније користиле и ентитетске управе царина.

1.1. Индикације проблема и мотиви за студију

На бази предстудијских истраживања у области управљања царинским терминалима дошло се до одређених информација које указују да постоје одређене слабости у смислу недовољне ефикасности успостављених процедура и наплате потраживања од царинских терминала, те да има простора за побољшање.

Истраживања су показала сљедеће:

- На различитим царинским терминалима постоје различити услови за пословање (објекти, инфраструктура, опрема).
- Иако је УИО прописала износ накнаде који се плаћа за коришћење паркинга на царинским терминалима постоји различит приступ у вези с примјеном исте.
- По основу прихода од накнада за коришћење царинских терминала су уочена салда ненаплаћених потраживања, како за поједине терминале који нису у власништву УИО, тако и за одређене терминале који су у власништву УИО.

- Одређени проблеми у управљању царинским терминалима наведени су и у извјештајима финансијске ревизије¹ у којим је указано на проблем наплате дуговања по основу прихода од царинских терминала.
- И посланици Парламентарне скупштине БиХ су постављали питања везана за управљање царинским терминалима иако више фокусирани на појединачне случајеве (избор одређених царинских терминала, почетак рада, изградња).²
- Постоји иницијатива Удружења међународних друмских превозника терета према УИО за преиспитивањем Одлуке којом се уређује пословање на царинским терминалима.
- Бројни су и медијски натписи који истичу негативне коментаре у вези са царинским терминалима, а тичу се прихода који се остварују, власништва, услова на истим итд.

Иако износ прихода који се остварује од накнада за коришћење царинских терминала није значајан у односу на укупне приходе УИО истраживање је показало да се уочене слабости и недостаци појављују у континуитету и да трају дужи низ година.

Такође, у условима рационализације јавне потрошње сваки пропуштени приход буџета БиХ може да представља додатну пријетњу за даља задуживања и повећање вањског дуга БиХ.

Наведено је указало да постоје одређене слабости у управљању царинским терминалима које је потребно додатно истражити, те надлежним дати одређене препоруке чија би имплементација довела до унапређења ефикасности управљања царинским терминалима.

1.2. Циљ, обим и ограничења ревизије

Циљ ревизије

Ревизија је извршена са циљем да се допринесе ефикаснијем управљању царинским терминалима. Одабран је приступ окренут проблемима, а у ту сврху су анализирани активности које је УИО предузимала с циљем обезбјеђења ефикасног управљања царинским терминалима.

Обим ревизије

Ревизија је примарно провођена у УИО (Средишњем уреду, регионалним центрима, царинским испоставама и царинским рефератима). Сагледане су надлежности и активности УИО, те УО УИО. Одређене анализе и подаци су прикупљени од власника терминала, Спољнотрговинске коморе БиХ, као и других институција или лица за које се у главној студији испоставило да имају или могу имати утицај на овај процес. Анализирана је организација царинских терминала, начин на који се успостављају, начин на који се прибављају царински терминали од приватних лица, уговарање са приватним власницима, услове на истим, начин плаћања, приходе, дуговања по основу

¹ Извјештаји финансијске ревизије УИО за 2012. и 2013. годину

² https://www.parlament.ba/sadrzaj/pitanja/predstavnicki_dom/pitanja/default.aspx?id=49975&langTag=bs-BA&pril=b- - 33. сједница ПД - Нермин Пурић
https://www.parlament.ba/sadrzaj/plenarne_sjednice/Default.aspx?wsid...
https://www.parlament.ba/sadrzaj/plenarne_sjednice/predstavnicki_dom/Default.aspx?langTag=bs-BA&template_id=5&pid=507 – 8. сједница ПД – Бешлагић Селим
https://www.parlament.ba/sadrzaj/plenarne_sjednice/Default.aspx?wsid 2012. Мехмед Брадарих

накнада, успостављене контроле и праћење, извјештавање, предузете активности за наплату дуга и унапређење царинских терминала итд.

Прикупљени су подаци за период од 2006. године (када су покренуте активности на регулисању рада царинских терминала у УИО - Одлуке о утврђивању висине накнаде за коришћење царинских терминала), а ревизијом су детаљније анализирани 2012., 2013. и 2014. година, као и предузимане активности у 2015. години, а које се тичу стања са 31.12.2014. године.

Нису анализирани царински поступци који се обављају на царинским терминалима. Ревизија је предузете активности принудне наплате након уручења налога за принудну наплату (наплата из гаранције, пљенидба итд.) анализирала са аспекта постигнутих ефеката и благовремености предузимања.

Ограничења

Није било ограничења у провођењу ове студије.

1.3. Ревизијска питања

У циљу разраде ревизијског проблема, формулисано је једно ревизијско питање и три потпитања.

Главно ревизијско питање гласи: **Да ли се царинским терминалима управља ефикасно?**

У циљу добијања одговора на главно ревизијско питање формулисана су следећа потпитања:

1. Да ли су обезбијеђене претпоставке за ефикасно функционисање царинских терминала?
2. Гдје и како настају уска грла у управљању царинским терминалима?
3. Да ли су предузимане активности на унапређењу ефикасности управљања царинским терминалима?

1.4. Критеријуми ревизије

Критеријуми ревизије представљају мјерила која се користе како би се дала оцјена предмета ревизије, одговарају ревизионим питањима и повезани су са принципима ефикасности. Успостављени су у складу са захтјевима ISSAI 300. 27. и дефинисани су као правила за ефикасно функционисање царинских терминала и обезбјеђивање задовољавајућих услова за њихове кориснике.

Претпоставке, односно услови за ефикасно управљање царинским терминалима су постојање јасних, прецизних и свеобухватних дефиниција и захтјева у оквиру УИО, а који се односе на сам појам царинског терминала, критерија за успоставу царинског терминала, услова које треба да испуњава царински терминал и начин прибављања, проведбених аката као и постојање анализа ефикасности и економичности за могућа рјешења за царинске терминале као и јасно успостављен систем интерних контрола и надзора.

УИО примјењује све прописе који се тичу царинских терминала, континуирано прати испуњавање уговорених одредби и услове на царинским терминалима и, анализира уочене проблеме, те проводи активности на њихову отклањању.

УИО проводи анализе процеса и ризика, информише УО УИО о уоченим неправилностима и проблемима, узроцима и могућим рјешењима, активностима за унапређењима, те проводи евалуацију ефеката предузетих мјера.

1.5. Методе ревизије и извори информација

У поступку ревизије коришћни су подаци из различитих извора.

За потребе студије анализиран је правни оквир којим је регулисано управљање царинским терминалима, али и прописи из других области који су од значаја за предметну област.

Анализирани су планови и извјештаји УИО.

Обављени су разговори са представницима УИО, УО УИО и Спољнотрговинске коморе БиХ. Информације и подаци су прикупљани од УИО (Средишњи уред, регионални центри, царинске испоставе и царински реферати) као и од власника царинских терминала.

Детаљна анализа организације и функционисања царинских терминала, услови које испуњавају, начина наплате накнаде, плаћање, извјештавање, дуговања и предузете активности вршена је на бази узорка. Узорак је обухватио 30% од укупног броја терминала с тим да је из сваког регионалног центра по 30% терминала у власништву УИО и 30 % у приватном власништву. Висина остварених прихода, стање дуга или ненаплаћених потраживања, као и услови дефинисани уговором били су одређујући елементи код одабира узорка царинских терминала.

Анализиране су и поређене информације и из других релевантних извора, као и информације доступне на интернету, а које се тичу регулативе и праксе управљања царинским терминалима у земљама окружења.

1.6. Структура извјештаја

Прво поглавље даје увод у Извјештај. У другом поглављу Извјештаја дате су основне информације о процесу управљања царинским терминалима. Налази проведене ревизије презентовани су у трећем поглављу. Четврто поглавље садржи закључке, а пето препоруке надлежним институцијама са циљем унапређења процеса и отклањања неправилности у управљању царинским терминалима.

2. Управљање царинским терминалима

У овом поглављу дате су основне информације о УИО и описан процес управљања царинским терминалима.

2.1. Основне информације

Управа за индиректно опорезивање је формирана 01.01.2004. године као самостална управна организација на нивоу институција БиХ, одговорна за осигурање јединственог функционисања фискалног и економског система у БиХ. УИО је одговорна за спровођење законских прописа и политике индиректног опорезивања, те за наплату и распојелу прихода од индиректних пореза у БиХ: пореза на додату вриједност, царина, акциза и путарине, те осталих прихода и такси. Приходи од царинских терминала спадају у остале приходе и уплаћују се на ЈР.

УИО је настала спајањем три бивше царинске службе у БиХ (ФБиХ, РС и Брчко дистрикт БиХ).

Главни задаци УИО су:

1. контрола свих роба које улазе или напуштају царинско подручје БиХ;
2. наплата царинских дажбина и наплата пореза при увозу;
3. јединствена примјена и провођење царинских и порезних прописа, те једнообразно поступање;
4. спрјечавање кршења царинских прописа, укључујући спрјечавање кријумчарења, обавјештајни рад и истраге;
5. контрола забрана и ограничења промета робе која угрожава јавну политику, јавни морал, јавну сигурност, здравље људи, животиња и биљака, затим национална богатства од умјетничке, повијесне или археолошке вриједности, те индустријско-комерцијалне својине, отрова, дрога, терористичких материјала, оружја, муниције, отпадних материја, итд.

Укупан износ нето прихода који је УИО прикупила на ЈР креће се у просјеку око 5 милијарди КМ годишње.

Од укупно наплаћеног нето прихода УИО, око 14 милиона КМ се односи на приходе од царинских терминала, што у односу на укупне нето приходе УИО чини свега 0,28%.

УИО има Средишњи уред у Бањој Луци и четири регионална центра смјештена у Тузли, Сарајеву, Мостару и Бањој Луци. Сваки од регионалних центара обухвата одређени број организационих јединица: царинских испостава (ЦИ)³ и царинских реферата (ЦР)⁴ на којима се обављају послови из надлежности царина.⁵

Према Правилнику о унутрашњој организацији УИО има 34 ЦИ и 56 ЦР.

³ **Царинска испостава** врши послове провођења царинског поступка над робом која се увози, извози или транзитира кроз царинско подручје БиХ, обавља послове царинења роба и провођења мјера царинског надзора над робом, обезбјеђује досљедну примјену прописа у обављању послова из свог дјелокруга, остварује сарадњу са инспекцијским и другим органима у обављању послова из свог дјелокруга, остварује сарадњу са другим организационим јединицама Управе по питањима из свог дјелокруга, континуирано сарађује са Одсјеком за царинске послове, води прописане евиденције, сачињава извјештаје и информације о раду испоставе.

⁴ **Царински реферат** проводи мјере царинског надзора над робом која се увози, извози у/из царинског подручја БиХ или се налази у провозу кроз царинско подручје БиХ, води прописане евиденције, обезбјеђује досљедну примјену прописа у обављању послова из свог дјелокруга, остварује сарадњу са организационим јединицама Управе и других органа и служби по питањима из дјелокруга свог рада, континуирано сарађује са Одсјеком за царинске послове, сачињава извјештаје и информације о свом раду.

⁵ Правилник о унутрашњој организацији у Управи за индиректно опорезивање БиХ, Службени гласник бр.: 29/13;

Распоред истих по регионалним центрима дат је у Прилогу бр. 1.

Према прикупљеним информацијама царински терминали су посебно одређена службена мјеста у којима царински орган редовно врши царински надзор, контролу или царињење робе. То су све ЦИ (осим аеродрома) и за то посебно одређени ЦР.

У наредној табели се презентује распоред царинских терминала по ЦИ и ЦР и по регионалним центрима са 31.12.2014. године.

Табела бр. 1: Распоред царинских терминала

Регионални центар	Бања Лука	Сарајево	Мостар	Тузла	Укупно
ЦИ	8*	7	8	7	30
ЦР	3	1	4	3	11
УКУПНО	11	8	12	10	41

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података достављених од УИО

Напомена: *За ЦИ Шамац – 1 царински терминал потписана су два уговора са два различита власника.

УИО је закључно са 2014. годином пословала на 41 царинском терминалу, од којих је 11 у власништву УИО, а 30 у приватном власништву. Већина царинских терминала у власништву УИО су новоизграђени објекти и налазе се на ГП. Царински терминали који су у приватном власништву, а које користи УИО, су углавном раније користиле и ентитетске управе царина и налазе се у унутрашњости БиХ.

У наредној табели дат је преглед о власништву царинских терминала по регионалним центрима са 31.12.2014. године.

Табела бр. 2: Власничка структура царинских терминала

Регионални центар	УИО	Приватни	Укупно
БАЊА ЛУКА	5	6*	11
МОСТАР	2	10	12
ТУЗЛА	4	6	10
САРАЈЕВО		8	8
УКУПНО	11	30	41

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података достављених од УИО

Напомена: *За ЦИ Шамац – 1 царински терминал потписана су два уговора са два различита власника

2.2. Опис процеса

УО УИО је 2006. и 2007. године је одлуком прописао основне услове које треба да испуњавају царински терминали, износ накнаде који се плаћа за коришћење паркинг простора у царинском терминалу и међусобна права и обавезе УИО и приватника које се дефинишу уговором.

Приликом увоза или извоза робе, обвезници су дужни да возилом уђу у простор царинског терминала како би царински службеници обавили прописане царинске процедуре. Приликом уласка плаћају накнаду за коришћење царинског терминала (паркинг простор) која износи 40 КМ за теретна моторна возила и 10 КМ за путничка возила по дану и 5 КМ за празна возила носивости преко 3,5 тоне по проласку кроз царински терминал. Доказ о плаћеној накнади за коришћење царинског терминала је

ЦТ образац и он представља један од услова за почетак провођења царинских процедура.

Такође, на царинским терминалима који су успостављени на ГП, за сваки пролазак теретног возила обавезно се наплаћује накнада за коришћење царинског терминала, без обзира гдје је коначно мјесто царињења. За исте се и у коначном мјесту царињења, наплаћује коришћење царинског терминала.

Према важећим прописима код терминала у власништву УИО накнаду за коришћење царинског терминала корисници у цијелости уплаћују на ЈР.

Код терминала у приватном власништву корисници накнаду за коришћење царинског терминала плаћају у готовини власнику царинског терминала.

Код терминала у приватном власништву, прописима је предвиђено да УИО власнику не плаћа закуп већ је власнику дато право да наплаћује накнаду за коришћење царинског терминала, с тим да је у обавези мјесечно уплаћивати 30% од укупног мјесечног оствареног прихода од накнада за царинске терминале на ЈР. Власник је, такође, у обавези да обезбиједи простор за смјештај свих запослених који раде на пословима царинског прегледа, довољан број мјеста за смјештај моторних возила, складиште за одузету робу, колску вагу и сноси све режијске трошкове (осим трошкова телефона).

Према прописима власник и ЦИ/ЦР на којој се налази царински терминал су дужни мјесечно вршити савјивање евиденција о приходима по основу накнаде за коришћење царинског терминала. На основу тога надлежни регионални центар издаје фактуру за припадајући дио прихода (30%) који власник треба уплатити на ЈР. За исто су прописани рокови за појединачна поступања.

У наставку се даје преглед фактурисаног прихода од царинских терминала за 2012, 2013. и 2014. годину као и омјер расподеле између УИО и власника терминала.

Табела бр. 3: Фактурисани приход од накнаде за коришћење царинског терминала

Година	Расподјела	Терминали у власништву		Укупно
		УИО	Приватника	
2012.	УИО	7.749.860	5.410.909	13.160.769
	ПРИВАТНИК		12.625.454	12.625.454
	УКУПНО	7.749.860	18.036.363	25.786.223
2013.	УИО	8.131.680	5.511.938	13.643.618
	ПРИВАТНИК		12.861.189	12.861.189
	УКУПНО	8.131.680	18.373.127	26.504.807
2014.	УИО	8.658.015	6.024.563	14.682.578
	ПРИВАТНИК		14.057.313	14.057.313
	УКУПНО	8.658.015	20.081.876	28.739.891
УКУПНО	УИО	24.539.555	16.947.410	41.486.965
	ПРИВАТНИК	-	39.543.956	39.543.956
	УКУПНО	24.539.555	56.491.366	81.030.921

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података достављених од УИО

У складу са прописима кашњење са уплатама подлијеже поступку принудне наплате.

Утврђени дуг наплаћује се у поступку принудне наплате на основу извјештаја о дугу, који се сматра вјеродостојним документом на основу којег се обавља извршење путем управног поступка принудне наплате.

Извјештај о дугу доставља се Групи за принудну наплату надлежног регионалног центра УИО, на основу којег, шеф Групе за принудну наплату у надлежном регионалном центру УИО издаје и потписује налог за принудну наплату на прописаном обрасцу који се доставља дужнику са уплатницом за плаћање дуга. Поступак принудне наплате почиње уручењем налога за принудну наплату дужнику.

Покретање поступка принудне наплате повлачи за собом потраживање накнадног терета у износу од 5% од дужног износа, а од сљедећег дана након истека рока за редовно плаћање теку затезне камате у износу од 0,04% дневно, за сваки дан закашњења.

Уколико у року од десет дана од дана уручења налога не дође до измирења дуга у цијелости, шеф Групе за принудну наплату у надлежном регионалном центру УИО издаје налог за пљенидбу, након које Група за принудну наплату прикупља информације о имовини дужника. Ако је дуг обезбијеђен, наплата истог се приоритетно извршава из гаранције. Ако није, врши се запљена имовине и права дужника према законом утврђеном редослиједу.

Дужник може дуг платити и уз одгоду плаћања или путем плаћања на рате.

3. Налази

У поступку ревизије, а у складу са ISSAI 100.42 и 300.38., прибављена је довољна количина примјерених доказа који су пружили јасан увид односно разумијевање начина на који је успостављено функционисање и управљање царинским терминалима. Прикупљени докази су релевантни за изношење налаза ревизије.

У поглављу 3. су презентовани налази до којих се дошло ревизијом. Налази се тичу претпоставки за ефикасно управљање царинским терминалима, утврђених уских грла и предузетих активности на унапређењу управљања царинским терминалима.

3.1. Претпоставке за ефикасно функционисање царинских терминала

У овом дијелу су презентовани налази и информације који говоре о претпоставкама које су неопходне за ефикасно управљање царинским терминалима, од саме успоставе царинског терминала па до система интерних контрола.

3.1.1. Критерији за успоставу царинског терминала

Прописи који регулишу рад УИО нису јасно дефинисали шта је царински терминал, шта обухвата и који су критерији за успоставу царинског терминала тј. када и гдје се успоставља.

Тако постоје случајеви да се царински терминали налазе и у слободним зонама, а да се са друге стране не налазе на међународним граничним прелазима I категорије.

Такође, нису презентовани докази којима се поткрепљује постојање анализа обима, структуре и токова кретања роба у путничком и робном саобраћају са иностранством и слично, а што би требало да буде једна од подлога за успоставу царинског терминала.

Анализом прописа утврђено је да ни у једном не постоји јасна дефиниција царинског терминала. Није јасно да ли је царински терминал објекат и инфраструктура или мјесто рада. Једино је у Одлуци о утврђивању услова за царински терминал⁶ наведено да ће се царински терминал одобрити у објектима који задовољавају услове за царински преглед.

Према информацијама добијеним од саговорника из УИО, успостава царинског терминала је везана за Правилник о унутрашњој организацији у УИО тј. за организационе дијелове у којима се проводи редован царински надзор, контрола и царињење робе, а то су ЦИ.

Осим овога, важећи прописи,⁷ омогућавају да царински органи узимајући у обзир карактер робе и царинске поступке у које роба треба бити стављена, одређују у свим случајевима гдје је то могуће надлежност појединачних царинских уреда. На основу овога⁸ одређени су ЦР на којима се може проводити царински поступак (Павловића Мост, Горица, Каменско, Бијача).

⁶ Службени гласник БиХ, бр.: 24/07.

⁷ Члан 57. Закоан о царинској политици БиХ, Службени гласник БиХ, бр.: 57/04.

⁸ Упутство о одређивању царинских реферата на граничним прелазима у којима се може проводити царински поступак стављања робе у слободан промет, врсте роба и начин провођења поступка, Службени гласник БиХ, бр.: 104/06, 03/11 и 10/15.

Без обзира на наведено, за три су успостављени царински терминали (Горица, Каменско и Бијача), а за Павловића Мост није.

Такође, према наводима саговорника из УИО, царински терминали се могу успоставити и за ЦР на ГП, у зависности о категорије успостављеног ГП. Успостава ГП и њихова категоризација је директно везана за међудржавне споразуме о граничним прелазима.

БиХ је потписница међудржавних споразума са Републиком Хрватском, Републиком Србијом и Републиком Црном Гором⁹. Савјет министара је у мају 2012. године донио Одлуку о одређивању граничних прелаза у БиХ у коме су дефинисани Међународни гранични прелази I¹⁰ и II категорије¹¹.

У прилог наведеном да не постоје критерији за успоставу царинских терминала је и чињеница да на одређеним ЦР који се налазе на ГП нису успостављени царински терминали иако су ГП исте категорије. На примјер: ЦР Вардиште и ЦР Хум немају царински терминал иако су међународни ГП I категорије.

Преглед систематизованих ЦИ и ЦР успостављених Правилником о унутрашњој организацији у УИО у односу на Одлуку о одређивању граничних прелаза у БиХ, граничних прелаза утврђених међународним споразумима и уговорима као и успостављеним терминалима, се налази у Прилогу бр. 2.

Већина царинских терминала на ЦИ је наслијеђена од ентитета и налазе се у унутрашњости БиХ, док се већина царинских терминала на ЦР налази на ГП.

Према постојећем стању, царински терминали су успостављени за 30 ЦИ (осим за 4 аеродрома) и за 11 ЦР.

Према подацима из узорка, утврђено је да у појединим случајевима један царински терминал користе и ЦИ и ЦР (Брод, Градишка, Бијељина и Рача), с тим да се код неких посебно прате приходи за ЦИ и ЦР¹², а код неких су заједнички.

Поред царинских терминала успостављених за ЦИ или ЦР, утврђено је да се царински терминал налази и у једној од пет слободних зона¹³ утврђених Правилником о унутрашњој организацији у УИО. Ријеч је о царинском терминалу успостављеном у слободној зони Високо у којем се наплаћује накнада за коришћење царинског терминала.

3.1.2. Услови и прибављање царинских терминала

Иако су утврђени основни услови које треба да испуњавају царински терминали, није утврђено постојање свеобухватне процјене капацитета појединачних царинских терминала.

⁹ Уговор између БиХ и Републике Хрватске о граничним прелазима, Службени гласник БиХ, бр.: 23/13
Споразум о одређивању граничних прелаза између БиХ и Србије и Црне Горе, Службени гласник бих, бр.: 6/07
Споразум између Савјета министара БиХ и Владе Црне Горе о граничним прелазима за међународни саобраћај, Службени гласник БиХ, бр.: 9/10.

¹⁰ превоз особа, свих врста роба и свих врста превозних средстава

¹¹ превоз особа, вих врста превозних средстава и свих врста роба, осим роба које подлијежу плаћању акциза

¹² ЦИ Бијељина и ЦР Рача

¹³ Бања Лука, Сарајево, Високо, Мостар, Тузла

УО УИО је у марту 2007. године донио Одлуку¹⁴ којом су утврђени основни услови који морају бити испуњени за све царинске терминале, а процјену капацитета ће вршити УИО у зависности од царинског терминала.

Основни прописани услови су:

- довољан простор за смјештај свих запослених који раде на пословима царинског прегледа,
- довољан број мјеста за смјештај моторних возила,
- колску вагу,
- складиште за одузету робу,
- прикључак за телефон.

Иако је Одлуком прецизирано да ће УИО процјењивати капацитете ових услова зависно од царинског терминала, нису предочени докази да је исто извршено.

Према наводима саговорника из УИО критеријуми за услове који треба да испуњава простор за потребе царинског терминала (величину простора, инфраструктуру и др.) су: број царинских декларација, врсте царинских процедура које се обављају на терминалу, број привредних субјеката који послују на територији општине односно регије којој припада ЦИ односно ГП, врсте роба које се превозе, а у вези с тим и надлежности инспекцијских служби, те економска оправданост.

Међутим, осим ових навода ревизији нису предочене писане анализе ових критеријума за све царинске терминале. Достављене су дјелимичне анализе за два царинска терминала које нису свеобухватне и у складу са горе наведеним критеријумима.

Осим наведеног, Савјет министара је још 2009. године одредио минималне стандарде и услове изградње и опремања ГП.¹⁵ Исти третирају и одређене услове потребне за рад царинских службеника на ГП и царински терминал. Од 2013. године у УИО је успостављено надлежно тијело за управљање и одржавање ГП са задужењем да проводи планирање, изградњу и опремање ГП.

Нису предочени докази којима се поткрепљују активности на анализи стандарда и услова који су прописани овим Правилником и постојећих услова за царински терминал прописаних одлуком УО УИО.

Гранична полиција БиХ је 2012. године извршила анализу стања на граничним прелазима и сачинила извјештај у којем су наведени услови које испуњавају ГП. Извјештај не садржи информације о испуњености услова за рад царинских службеника УИО па самим тим ни царинских терминала.

Средином 2015. године, директор је именовао радну групу која има задатак да у року од 2 мјесеца изради нови нацрт одлуке о коришћењу царинских терминала којом ће се регулисати сва питања која су идентификована као спорна или нису регулисана важећим прописима из ове области.

Није прописан начин на који се прибавља царински терминал када УИО не располаже сопственим објектима и инфраструктуром.

¹⁴ Одлука о утврђивању услова за царински терминал, Службени гласник БиХ, бр.: 24/07.

¹⁵ Правилник о стандардима и условима изграђености и опремљености граничних прелаза, Службени гласник БиХ, број: 06/10.

Већина постојећих царинских терминала који нису у власништву УИО су били и у вријеме ентитетских управа и исти су наслијеђени, с тим да је у појединим случајевима уочено неблаговремено закључивање уговора. Приликом закључивања ових уговора УИО није обезбиједила провјеру статуса уговорне странке, као и гаранције у погледу испуњавања прописаних услова. Избор нових царинских терминала, након раскида са постојећим, је вршен јавним оглашавањем.

Одлуком о утврђивању услова за царински терминал из 2007. године прописано је да уколико правна лица код којих се тренутно налазе царински терминали наслијеђени од ентитета и Дистрикта, нису измирила своје обавезе и уколико не прихвате услове из Одлуке, УИО ће одмах приступити измјештању царинских терминала на друго мјесто и то у року од три мјесеца.

У контексту наведеног, са већином власника царинских терминала који су били у вријеме ентитетских управа, су потписани уговори, осим са једним, који је одбио потписати уговор (Агрокомерц).

Већина уговора (23) је потписана 2007. године, али постоје и случајеви гдје су уговори потписани тек након протекла више од двије па чак и пет година од доношења наведене Одлуке (Intereuropa RTC Травник, Општина Томиславград, Жељезнице Федерације, Слободна зона Херцеговине).

Приликом закључивања ових уговора УИО није тражила никакву документацију од власника некретнине и остале имовине укључене у царински терминал којом се потврђује власништво или право располагања истим као ни осталу документацију из које би се јасно могао утврдити статус уговорне странке, као и гаранције у погледу испуњавања прописаних услова.

Према подацима из узорка у једном случају за потребе ЦИ Шамац су закључена два уговора са два власника за коришћење једног царинског терминала.

По ријечима шефа ЦИ, то је стање наслијеђено јер су прије настанка УИО ту постојале двије ЦИ (једна из РС, а једна из ФБиХ) које су користиле царинске терминале у приватном власништву. Настанком УИО уговори су потписани са оба власника (једни имају пословне канцеларије, а други располажу са паркинг простором) и сваки од њих остварује своје приходе од терминала. Међутим, шефу ЦИ није познат начин на који њихово удруживање функционише и како су се распоредили с обзиром да дијеле једну рампу на којој се плаћа терминал.

Међутим, ревизија је утврдила да су у уговорима са поменутих власницима дефинисани исти услови. Оба треба да обезбиједе и простор за запослене, паркинг, простор за одузету робу, виљушкар итд. Уговорно као да су два царинска терминала, а у стварности то не изгледа тако.

У периоду 2012. - 2014. године, због неиспуњења уговорених обавеза, УИО је са одређеним власницима раскинула уговоре и избор нових царинских терминала вршила путем јавног позива¹⁶ и по позиву за учешће¹⁷.

¹⁶ Јавни оглас за прикупљање понуда за царински терминал ЦИ Мостар и ЦИ Тузла (16.03.2005.)

Јавни оглас за прикупљање понуда за царински терминал ЦИ Високо (30.07.2008.)

Јавни оглас за прикупљање понуда за царински терминал ЦИ Брод (18.09.2012.)

Јавни оглас за прикупљање понуда за царински терминал ЦИ Приједор (09.10.2013.)

Јавни оглас за прикупљање понуда за царински терминал ЦИ Велика Кладуша (19.12.2008.).

¹⁷ Позив за учешће за прикупљање понуда за давање у закуп простора – платоа за постављање контејнера ради обављања шпедитерске дјелатности и платоа за царински терминал на ЦР Бијача (09.09.2013. година)

Преглед терминала који су пословали у 2012. – 2014. години са локацијом, временом и начином прибављања дат је у Прилогу бр. 3

Анализом процедура избора нових царинских терминала није утврђено постојање свеобухватних анализа и процјена капацитета на основу који су дефинисани тражени услови. У појединим случајевима је утврђено неблаговремено поступање у процедурама избора као и непотпуност документације којом се доказује статус покренутог поступка избора новог царинског терминала.

Анализом процедура избора нових царинских терминала није утврђено на основу чега су дефинисани услови који су тражени тендерском документацијом. Услови из тендерске документације се разликују у погледу величине простора, удаљености од граничног прелаза, простора за шпедиције и инспекције и сл.

Према наводима саговорника из УИО критеријуми за услове који треба да испуњава простор за потребе царинског терминала (величину простора, инфраструктуру и др.) су: број царинских декларација, врсте царинских процедура које се обављају на терминалу, број привредних субјеката који послују на територији општине односно регије којој припада ЦИ односно ГП, врсте роба које се превозе, а у вези с тим и надлежности инспекцијских служби, те економска оправданост.

Међутим, осим ових навода ревизији нису предочене писане анализе ових критеријума за све царинске терминале. За два царинска терминала достављене су дјелимичне анализе које нису свеобухватне и у складу са горе наведеним критеријумима.

Иако је покренута процедура избора царинског терминала за ЦИ Мостар још 2005. године, иста није окончана. Расположиве информације указују да је првобитни царински терминал – Слободна зона Херцеговина наслијеђен и да је са истим потписан уговор 2009. године, а да је касније извршена промјена власника објекта који се налази у истом царинском терминалу што је довело до закључења уговора са новим власником 2012. године .

Такође, процедура избора царинског терминала за ЦИ Тузла је трајала дуго. Иако покренута 2005. године, резултирала је потписивањем првог документа (анекс уговора) тек 2008. године. Ревизији није предочен првобитни уговор, већ само два анекса. Са истим власником је 2012. године потписан нови уговор.

Уговори о коришћењу царинских терминала се међусобно разликују по свеобухватности и прецизности уговорених обавеза.

Анализом уговора о коришћењу царинских терминала утврђено је да се исти разликују од терминала до терминала. Ни сами уговори у неким случајевима нису прецизни (довољан простор за смјештај запослених који раде на пословима царињења, довољан број за смјештај моторних возила, итд.). Код неких су уговорени само основни услови, а код неких је списак услова већи (санитарне просторије, виљушкар, ресторан, просторије за инспекције и шпедитере, итд). И додатни уговорени услови се разликују од терминала до терминала.

Надаље, утврђено је да уговори нису у свим случајевима јасни и не садрже све елементе, нарочито, ако се има у виду да су накнадно са власницима склапани анекси, као и споразуми о начину извршавања уговора о коришћењу царинских терминала којима се дефинишу обавезе власника у погледу складиштења одузете робе (са 21

склопљен споразум, а 10 још увијек није потписало)¹⁸. Од власника је, такође, накнадно тражена успостава надзорних камера. Од недостатака који се тичу самих уговора је и нејасно дефинисање ко је задужен за инвестиционо одржавање.

Није утврђено постојање писаних анализа ефикасности као и економичности за могућа рјешења за царинске терминале, тј. оправданости уговора за царинске терминале у приватном власништву.

У УИО није успостављен систем евиденција о трошковима по царинским терминалима у власништву УИО (текуће и инвестиционо одржавање), које би могло послужити при анализи односа између прихода и трошкова када је царински терминал у власништву УИО и када није.

У Регионалном центру Тузла су нам дали преглед режијских трошкова које они прате (вода, струја, гријање и одвоз смећа) и то за 2014. годину, али су исти збирни за ЦИ и ЦР.

Такође, не постоје ни анализе евентуалног класичног модела закупа простора за потребе царинског терминала.

Иако је новим Правилником о унутрашњој организацији у УИО предвиђен Одсјек који би се требао бавити управљањем објектима УИО, па самим тим и царинским терминалима у власништву УИО, нису обезбијеђене потребне претпоставке за функционалан рад истог. Број потребног кадра и попуњеност нису у сразмјери са обимом посла за који су надлежни.

Правилником о унутрашњој организацији у УИО из 2013. године успостављен је Одсјек за управљање објектима УИО и граничним прелазима. У надлежности Одсјека су између осталог послови административно-техничке припреме и стварање неопходних услова са циљем изградње, доградње, реконструкције и одржавања објеката и инфраструктуре УИО, као и објеката и инфраструктуре на свим граничним прелазима, те послови текућег одржавања чистоће објеката и инфраструктуре на свим граничним прелазима.

Правилником су предвиђена 44 радна мјеста у овом Одсјеку, а са 31.12.2014. године попуњено је било 6 мјеста.

У надлежности овог Одсјека је одржавање преко 80 објеката, међу којима су и објекти на граничним прелазима гдје постоји само гранична служба али не и УИО. Према важећој систематизацији је предвиђено 24 радника на одржавању чистоће за просторе на подручју одређеног регионалног центра, с тим да са 31.12.2014. године није било попуњено ни једно радно мјесто за ове послове.

3.1.3. Проведбени акти и систем интерних контрола

Не спорећи прописом утврђени износ накнаде за коришћење царинског терминала, као и омјер расподеле прихода од накнада за терминал између УИО и власника, нису предочене анализе на основу којих је утврђен износ накнаде, као и омјер распореда прихода.

¹⁸ Нису потписали: Општина Томиславград, Жељезнице ФБиХ, Слободна зона Шамац, Интершпед Добој, Зрак оптомеханика, Тргокоп, Promark, Слободна зона Високо, Волта.

Првобитном Одлуком о утврђивању висине накнаде за коришћење царинских терминала као и Одлуком о утврђивању услова за царински терминал је дефинисана висина накнаде:

- теретна моторна возила и друга возила која не спадају у категорију путничких возила – 40,00 КМ по дану (24 часа од момента уласка),
- путничка возила – 10,00 КМ по дану (24 часа од момента уласка),
- сва празна возила носивости преко 3,5 тоне – 5,00 КМ по проласку кроз терминал.

Анализом записника са сједница УО УИО утврђено је да се преговарало са приватним лицима и да је на основу тога утврђена висина накнаде. Међутим, нису нам предочени докази којима се оправдава висина утврђене накнаде.

Првобитно је Одлуком о утврђивању висине накнаде за коришћење царинских терминала била утврђена обавеза власника терминала да мјесечно уплаћује на ЈР 40% од укупног прихода по основу ове накнаде, што је Одлуком о утврђивању услова за царински терминал смањено на 30%.

Из записника са сједница УО УИО утврђено је да се са приватницима преговарало и око расподјеле накнада од терминала и да је на основу тога утврђен омјер распореда, као и промјена истог. Значи, утврђеном омјеру распореда 30:70 у корист приватника није претходила никаква анализа осим навода приватника да им ранијих 60% прихода од накнада није било довољно за покриће трошкова које имају у вези са одржавањем терминала.

Процедура наплате накнаде за коришћење царинског терминала је различито успостављена за терминале у власништву УИО и за терминале који нису у власништву УИО. Утврђено је неблаговремено доношење инструкција којим су утврђене ове процедуре.

Осим напријед наведеног, важећи прописи који се тичу наплате су у одређеним дијеловима недоречени (ПДВ на накнаду и укључивање у порезну основу, издавање ЦТ образаца за царинске терминале у приватном власништву, рокови за уплате итд.).

Одлуком о утврђивању услова за царински терминал из 2007. године утврђена је надлежност директора УИО да пропише поступак наплате и контроле уласка и изласка у/из царинског терминала. Донесене су двије инструкције, једна за царинске терминале у власништву УИО, а друга за царинске терминале који нису у власништву УИО.

Иако је Одлука о утврђивању услова за царински терминал на снази од 2007. године, Инструкција о начину наплате накнаде за коришћење царинских терминала власништва УИО¹⁹ је донесена 2008. године, а Инструкција о вођењу евиденције о наплати накнаде за коришћење царинских терминала који нису у власништву УИО²⁰ тек 2011. године.

Инструкцијом о начину наплате накнаде за коришћење царинских терминала у власништву УИО је дефинисана висина накнаде, изглед обрасца за наплату, издавање и продаја истих.

Инструкцијом о вођењу евиденције о наплати накнаде за коришћење царинских терминала који нису у власништву УИО је дефинисана висина накнаде, наплата,

¹⁹ Инструкција, број: 01-02-922/08 од 20.03.2008. године и Измјена, број: 01-02-2-360/10 од 01.02.2010. године.

²⁰ Инструкција, број: 01-02-2-221/11 од 26.01.2011. године

вођење евиденција и срањивање стања, издавање фактуре и плаћање припадајућег дијела УИО.

Наведеним одлукама нити инструкцијама није прописано да ли је накнада за коришћење царинског терминала са или без ПДВ, ни да ли се плаћање може вршити у готовини.

Ни Одлуком о утврђивању услова за царински терминал ни Инструкцијом о вођењу евиденције о наплати накнаде за коришћење царинских терминала који нису у власништву УИО није прописано до када су власници дужни да изврше уплату по фактури (30% од остварених мјесечних прихода од накнада за коришћење царинског терминала). Обавеза плаћања до 10. у мјесецу је утврђивана у самом уговору.

Инструкцијом о вођењу евиденције о наплати накнаде за коришћење царинских терминала који нису у власништву УИО је прописано да су Одсјеци за пружање услуга дужни најкасније до 08. у мјесецу испоставити фактуру, а у уговорима је дефинисано до 7. у мјесецу.

На недоречености у погледу provedбених прописа, указује и Одлука о ослобађању од плаћања накнаде за коришћење паркинг простора у царинском терминалу²¹ за сва превозна средства која превозе хуманитарне пошиљке које улазе у БиХ као помоћ за санирање посљедица елементарне непогоде која је задесила БиХ у мају 2014. године, у којој није наведено до када се иста примјењује.

У прилог постојања нејасноћа provedбених аката, говоре и дописи којима се траже тумачења за поступања везано за наплату и укључивање у порезну основицу висине накнаде за коришћење царинског терминала, наплату накнаде у случајевима продуженог боравка због кvara на серверу УИО, временских непогода и др.²² УИО је у два наврата, на основу упита, дала тумачење о примјени ПДВ-а на накнаду за коришћење царинског терминала и то 2011. и 2015. године.²³

С обзиром да се активности процеса управљања царинским терминалима одвијају у различитим организационим дијеловима УИО, није јасно дефинисано ко је одговоран за надзор над цјелокупним процесом.

С обзиром да се активности процеса управљања царинским терминалима обављају у више различитих организационих јединица ни једна организациона јединица се не сматра надлежном за надзор на цјелокупним процесом.

У прилог наведеном су чињенице да се активности прибављања царинских терминала проводе у Сектору за пословне услуге, уговоре потписује директор, запослени на царинским терминалима су у надлежности Сектора за царине и они врше срањивање прихода са власницима, а код терминала у власништву УИО и наплаћују/издају ЦТ обрасце, издавање рачуна и принудна наплата су у склопу Сектора за пословне услуге.

Према прикупљеним подацима за царинске терминале (приватно власништво) из узорка, при сваком ЦИ или ЦР се воде²⁴ прописане евиденције о коришћењу царинских терминала, али су руководиоци истих успоставили и одређене интерне евиденције и механизме контроле коришћења царинских терминала.

²¹ Службени гласник БиХ, број: 42/14

²² Акт број: 03/2-18-2-2543-5/14 од 08.04.2015. године, акт број: 03/3-18-3-41-592/14 од 31.10.2014. године, акт број: 03/4-4-/ОВ-18-2361/12 од 16.02.2012. године, акт број: 03-18-3-41-138-2/12 од 30.11.2012. године

²³ Акт број: 04/116-10-23-99-4/11 од 02.03.2011. године и акт број: 04/18-2-2543-4/15 од 20.03.2015. године.

²⁴ мјесечно срањивање података о коришћењу терминала са власницима

3.2. Уска грла у управљању царинским терминалима

У овом дијелу су презентовани налази који приказују праксу и стање у односу на прописе, почев од самих услова на царинским терминалима па до прихода од коришћења царинских терминала и дугова по том основу.

3.2.1. Услови на царинским терминалима

Одређени царински терминали који нису у власништву УИО не испуњавају основне прописане услове (немају колску вагу, складиште за одузету робу, довољан простор за смјештај возила).

У току ревизије испитивана је испуњеност основних услова на узорку од 15 царинских терминала. Од тога је 10 у приватном власништву (с тим да су за један царински терминал закључени уговори са два власника – ЦИ Шамац), а 5 у власништву УИО.

У наредној табели дат је преглед испуњености основних услова код царинских терминала из узорка.

Табела бр. 4: Испуњеност основних услова

Р.бр.	За потребе		Власник терминала	Основни услови				
				Простор за смјештај запослених	Мјесто за моторна возила	Колска вага	Складиште за одузету робу	Прикључак за телефон
1	ЦИ	ВИСОКО	ВЕЛЕПРОМЕТ	+	+	+	+	+
2	ЦИ	САРАЈЕВО	INTEREUROPA RTC	+	+	+	+	+
3	ЦИ	ЉУБУШКИ	ТРГОКОП	+	+	-	-	+
4	ЦИ	ТУЗЛА	РИВА	+	+	+	+	+
5	ЦИ	НОВИ ГРАД	КОЗАРАПРЕВОЗ	-	+	-	+	-
6	ЦИ	БРОД	ГЛОБАЛ БХ	+	-	+	+	+
7	ЦИ	ШАМАЦ	СЛОБОДНА ЗОНА	+	+	-	-	+
			ОПШТ. ДОМАЉЕВАЦ					
8	ЦР	ВИСОКО	СЛОБОДНА ЗОНА	+	+	+	+	+
9	ЦР	БИЈАЧА	ВОЛТА	+	+	-	+	+
10	ЦР	ГОРИЦА	АМАГАЛ	+	+	-	-	+
11	ЦИ	БИЈЕЉИНА	УИО	+	+	+	+	+
12	ЦИ	ГРАДИШКА	УИО	+	+	+	+	+
13	ЦР	ШАМАЦ	УИО	+	+	+	+	+
14	ЦР	КАМЕНСКО	УИО	+	+	+	+	+
15	ЦР	ОРАШЈЕ	УИО	+	+	+	+	+

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података из узорком обухваћених царинских терминала

Из претходне табеле је видљиво да одређени терминали не испуњавају основне прописане и уговорене услове. Код терминала у приватном власништву је утврђено, да иако је уговорено:

- 5(6) нема колске ваге (Тргокоп, Волта, Амагал, Слободна зона Шамац и Општина Домањевац, Козарапревоз-вага власништво УИО),
- 1 нема довољно простора за смјештај моторних возила (Глобал БХ),
- 1 нема простор за запослене (Козарапревоз),
- 3 нема складиште за одузету робу (Тргокоп, Амагал, Слободна зона Шамац и Општина Домањевац),

За ЦИ Нови Град је утврђено, да се по основу уговора са Козарапревоз користи само паркинг простор за смјештај моторних возила, а да су просторије у којима се налази ЦИ у ствари власништво УИО, тј. наслијеђене су од ентитетске управе царина.

Иако један од основних услова, складиште за одузету робу, није уговорен за ЦР Бијача, исти је обезбијеђен.

Према подацима из Одсјека за одржавање објеката и граничних прелаза УИО, у власништву УИО је 15 колских вага које се налазе на постојећим царинским терминалима. Од тога се 4 налазе на царинским терминалима који нису у власништву УИО, а које су тамо инсталиране у вријеме ентитетских царинских управа (ЦИ Требиње – Бутрекс, ЦИ Нови Град – Козарапревоз, ЦИ Бања Лука – Меридиан, ЦИ Зворник – Дринатранс). Иако су колске ваге у власништву УИО, у уговорима за коришћење ових царинских терминала је наведено да су колске ваге обезбиједили власници царинског терминала.

Поред овог, нису предочени докази на основу којих су ове ваге дате на коришћење власницима.

Такође, запослени УИО на царинским терминалима наводе да они у суштини немају потребе за складиштем за одузету робу јер се о постојању одузете робе одмах обавјештава Средишњи уред, који долазе у року 1-2 дана и робу одвозе у ново централно складиште у Бања Луци. На царинским терминалима се већином налазе само одузета возила, а према наводима саговорника из УИО на системско рјешавање овог питања се чека. О проблемима управљања одузетом робом писано је и у Извјештају ревизије учинка.²⁵

Одређени царински терминали који нису у власништву УИО не испуњавају ни одређене додатне услове предвиђене уговором (виљушкар, простор за архив, карантен за стоку).

Осим основних услова, одређеним уговорима су прецизирани и други услови које треба да испуњава царински терминал. Ти услови се разликују од уговора до уговора.

Међутим, код царинских терминала из узорка је утврђено да поједини царински терминали не испуњавају ни те додатне уговорене услове.

Уговорени додатни, а неиспуњени услови су сљедећи:

- Виљушкар (Тргокоп, Амагал, Слободна зона Шамац, Општина Домаљевац)
- Карантен за живу стоку (Амагал).

У наредној табели наведен је преглед испуњености осталих услова дефинисаних уговором за терминале који нису у власништву УИО (+ уговорени и испуњени услов, – уговорени а неиспуњени услов).

²⁵ Управљање робом одузетом у царинским поступцима, 2013. година

Табела бр. 5: Преглед испуњености осталих уговорених услова

Р. бр.	За потребе		Власник терминала	Архив	Виљушкар	Санитарне просторије за возаче	Просторије за шпедицију	Простор за инспекције	Чајна кухиња	Ресторан	Цистерна	Карантен за живу стоку
1	ЦИ	БРОД	ГЛОБАЛ БХ	+		+	+	+	+			
2	ЦИ	ТУЗЛА	РИВА	+	+						+	
3	ЦР	БИЈАЧА	ВОЛТА				+	+		+		
4	ЦИ	ВИСОКО	ВЕЛЕПРОМЕТ-ДЦ	+	+							
5	ЦР	ВИСОКО	СЛОБОДНА ЗОНА	+	+							
6	ЦИ	САРАЈЕВО	INTEREUROPA RTC	+	+							
7	ЦИ	ЉУБУШКИ	ТРГОКОП	+	-							
8	ЦИ	ШАМАЦ	СЛОБОДНА ЗОНА ОПШТИНА ДОМАЉЕВАЦ	+	-							
9	ЦР	ГОРИЦА	АМАГАЛ	+	-							-
10	ЦИ	НОВИ ГРАД	КОЗАРАПРЕВОЗ	-	-							

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података из узорком обухваћених царинских терминала

Напомена: Празне ћелије представљају услове који нису ни дефинисани уговорима

Међутим, на неким терминалима је утврђено да имају обезбијеђене и услове који нису уговорени (ресторан, простор за инспекције и шпедитере, санитарне просторије за возаче, итд.).

Преглед осталих услова који постоје на терминалу, а који нису ни обавезни и нису уговорени, налази се у Прилогу бр. 4.

Осим овога, ревизији је предочен допис из јануара 2013. године којим се од власника једног царинског терминала²⁶ тражи да успостави надзорне камере. Нису предочени докази да је од свих власника тражено инсталирање надзорних камера и да је иста обавеза утврђена за терминале у власништву УИО.

У наставку ревизије је утврђено да су на одређеним терминалима инсталиране надзорне камере, на неким су инсталиране али су у квару, а на неким нису уопште инсталиране.

Такође, према подацима из Одсјека за одржавање објеката и граничних прелаза УИО утврђено је да за осам терминала у власништву УИО, три имају инсталиране камере (на једном не раде), а пет нема инсталираних камера.

Већина царинских терминала, из узорка, који су у власништву УИО су намјенски грађени објекти који испуњавају све основне услове иако имају проблем са текућим одржавањем јер по систематизацији немају предвиђених радних мјеста за те послове, а Одсјек надлежан за одржавање није кадровски попуњен.

Према извјештајима Одсјека за управљање објектима УИО, на царинским терминалима у власништву УИО, постоје проблеми хигијенско-санитарних услова, као и недостатак особља за одржавање истих.

У надлежности овог Одсјека је да одржавају преко 80 објеката, а према важећој систематизацији је предвиђено 24 радника на одржавању чистоће, с тим да са 31.12.2014. године је није било попуњено није једно мјесто за ове послове.

²⁶ ЦИ Вишеград - Привредни препород

Такође, према наводима истих, за потребе одржавања недостају и средства из буџета, јер су они сад задужени да сnose трошкове и за објекте у којима се налазе службеници Граничне полиције. Нарочито су нагласили оне објекте за које су задужени, на граничним прелазима гдје постоји само гранична служба али не и УИО.

3.2.2. Накнада за коришћење царинског терминала

Осим што се међусобно разликују утврђене процедуре наплате, утврђена је различита пракса у примјени истих, како код царинских терминала у власништву УИО, тако и код царинских терминала који нису у власништву УИО.

Код царинских терминала у власништву УИО, различита поступања се тичу начина издавања ЦТ образаца, плаћања и примјена накнаде за коришћење царинског терминала.

Инструкцијом је прописано да се продаја ЦТ образаца обвезницима врши у ЦИ, али је утврђено да иста се врши и у ЦР.

Поред овог, Инструкцијом је предвиђено да издавању ЦТ образаца претходи издавање рачуна и тек након уплате накнаде на ЈР (предочавања доказа о уплати) издавање истих. Међутим, утврђена су одступања. Издавање ЦТ образаца врши се и на бази готовинског плаћања (без издавања рачуна) на царинском терминалу. У тим случајевима наплаћена новчана средства запослени УИО периодично уплаћују на банку (ЦР Каменско, ЦР Шамац).

Рачуни који се издају за откуп ЦТ образаца обвезницима се издају без обрачунатог ПДВ-а. У ЦИ Бијељина су нам навели да сваки терминал улази у царинску основицу и да је наплаћен ПДВ кроз ЗУТ.

Такође, иако је Инструкцијом прописано да обвезник који је откупио читав блок ЦТ образаца исте може преузимати само по уласку возила на терминал тј. појединачно, у пракси обвезници добијају онолико ЦТ образаца колико су и откупили.

Такође, утврђено је да се на појединим царинским терминалима не наплаћује накнада за празна возила (ЦИ Градишка).

У наставку је дат преглед начина плаћања по појединим царинским терминалима у власништву УИО из узорка.

Табела бр. 6: Преглед начина плаћања на терминалима у власништву УИО

Р.бр.	За потребе		Плаћање	
			Готовина	Преко рачуна
1	ЦР	КАМЕНСКО	празна возила	теретна возила путничка возила
2	ЦИ	БИЈЕЉИНА		теретна возила путничка возила празна возила
3	ЦР	ОРАШЈЕ		теретна возила путничка возила празна возила
4	ЦИ	ГРАДИШКА		теретна возила путничка возила
5	ЦР	ШАМАЦ	теретна возила путничка возила празна возила	теретна возила путничка возила празна возила

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података из узорком обухваћених царинских терминала

Такође, утврђена су различита поступања и код терминала који нису у власништву УИО, а која се односе на издавање ЦТ образаца и висине накнаде за коришћење царинског терминала (са и без ПДВ).

Иако Инструкцијом нису прописани ЦТ обрасци, УИО је закључивањем анекса уговора са већином власника исте обавезала да су дужни да исте обезбиједи и да их издају. Анекси нису потписани са 9 власника.²⁷

Међутим, код терминала из узорка ова обавеза није утврђена ни уговором ни анексом за Слободну зону Високо и Козарапревоз. Иако није правно регулисана ова обавеза, Слободна зона издаје ЦТ обрасце, док Козарапревоз издаје уплатнице.

Такође, иако је анексом утврђена ова обавеза за Тргокоп, исти не издаје ЦТ обрасце већ нота рачун.

Утврђено је да се и уплатнице и нота рачуни Козарапревоза и Тргокопа прилажу уз царинску пријаву, исто као и ЦТ обрасци.

Такође, због нејасно дефинисане накнаде за коришћење царинског терминала, тј. да ли иста укључује ПДВ или не постоје разлике у висини накнаде коју су плаћали корисници царинског терминала.

У наредној табели приказане су висина накнаде и обрасци којим се доказује плаћена накнада за терминале из узорка, а који нису у власништву УИО.

Табела бр. 7: Висина накнаде и образац

Р.бр.	За потребе		Власник терминала	Цијена у КМ			Обрасци
				Теретна моторна возила	Путничка возила	Празна возила	
1	ЦИ	ВИСОКО	ВЕЛЕПРОМЕТ-ДЦ	40	10	5	ЦТ
2	ЦР	ВИСОКО	СЛОБОДНА ЗОНА ВИСОКО	40	10	5	ЦТ
3	ЦИ	ЉУБУШКИ	ТРГОКОП	40	10	5	НОТА РАЧУН
4	ЦР	БИЈАЧА	ВОЛТА	40	10	5	ЦТ
5	ЦР	ГОРИЦА	АМАГАЛ	40	10	5	ЦТ
6	ЦИ	ТУЗЛА	РИВА	40 46,8*	10 11,7*	5 5,08*	ЦТ
7	ЦИ	НОВИ ГРАД	КОЗАРАПРЕВОЗ	46,8	11,7	5,08	УПЛАТНИЦА
8	ЦИ	БРОД	ГЛОБАЛ БХ	40	10	0	ЦТ
9	ЦИ	ШАМАЦ	СЛОБОДНА ЗОНА	40	10	5	ЦТ
			ОПШТИНА ДОМАЉЕВАЦ	40	10	5	ЦТ
10	ЦИ	САРАЈЕВО	INTEREUROPA RTC	46,8	11,7	5,08	ЦТ

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података из узорком обухваћених царинских терминала

Напомена: *Ако није укључен у ЗУТ

У ЦИ Шамац су нам навели да сваки терминал улази у царинску основицу и да је наплаћен ПДВ кроз ЗУТ.

Преглед детаља из уговора којима су дефинисане процедуре савјивања, плаћања и издавања ЦТ образаца за терминале из узорка налази се у Прилогу бр. 5.

²⁷ Козарапревоз, Слободна зона Високо, Меридиан, Бутрекс, Општина Томиславград, Intereuropa RTC Травник, Лука Брчко, Интершпед, Жељезнице ФБиХ.

3.2.3. Процедуре и евиденције о коришћењу царинских терминала и оствареним приходима

Утврђено је да постоје случајеви неблаговременог поступања у провођењу прописаних процедура и евиденција о коришћењу царинских терминала. Неблаговременост је утврђена у савјивању евиденција о коришћењу царинских терминала између ЦИ/ЦР и власника, испостављању рачуна надлежног регионалног центра и у уплатама припадајућег дијела прихода од накнаде од терминала од стране власника на ЈР. Није прописан начин на који се утврђују и доказују настале разлике у евиденцијама о коришћењу царинског терминала између УИО и власника.

Прописани су поступци и евиденције о коришћењу царинског терминала као и рокови за поступања, како власника терминала тако и УИО. Уговорима са власницима предвиђено да се записници о савјивању и рачуни достављају путем факса.

У току ревизије, код терминала из узорка који нису у власништву УИО, извршен је увид у евиденције о коришћењу царинских терминала, дневне и мјесечне извјештаје, записнике о савјивању, издавање фактура, као и плаћање припадајућег мјесечног дијела остварених прихода на рачун ЈР.

За тестиране појединачне случајеве коришћења царинског терминала утврђено је да постоје дневне и мјесечне евиденције и да су вршена савјивања између власника и надлежних у ЦИ/ЦР.

Међутим, у једном случају (ЦИ Шамац) је утврђено да приликом савјивања мјесечних евиденција о коришћењу царинског терминала између УИО и власника нису на одговарајући начин документоване и образложене разлике. По евиденцијама УИО било је више коришћења царинског терминала од евиденција власника, али су кроз записник прихваћене евиденције власника без навођења образложења насталих разлика.²⁸

У два случаја (Слободна зона Шамац, Општина Шамац) је утврђено кашњење надлежног регионалног центра Бања Лука у издавању рачуна, у три случаја неблаговремене уплате припадајућег дијела прихода на ЈР (Тргокоп, Рива, Амагал).

У наредној табели дат је приказ истог. Осим овога, утврђено је да се у ЦИ/ЦР, осим прописаних евиденција, воде и друге интерне евиденције²⁹.

²⁸ Мјесечни извјештај о наплати прихода од терминала за период од 01.12.2014. до 31.12.2014. године (образац М1) – укупан износ 111.260 КМ.

Збир прихода по записницима о усклађивању евиденције о коришћењу царинског терминала ЦИ Шамац са Слободном зоном Шамац и Општином Шамац (обрасци 31) је 108.910 КМ.

²⁹ Извјештај о наплати листова царинског терминала и доказ прилога декларације за дан, Контролник дневног промета на Робном терминалу, Контролник терминала – наплата по ЦТ обрасцима итд.

Табела бр. 8: Преглед евиденција о коришћењу царинских терминала

Р.бр.	За потребе	Власник терминала	Тестирани датум	Тестирана пријава-возилои цт образац*	Дневна евиденција гпд/ид1	Мјесечна евиденција гпм/м1	Датум записника о срањивању 31 - до 5. у мјесецу -	Датум фактуре- до 8. у мјесецу	Датум плаћања
1	ЦИ ВИСОКО	ВЕЛЕПРОМЕТ-ДЦ	30.06.2014.	ЦТ 1 - 002995	√	√	02.07.2014.	02.07.2014.	03.07.2014.
2	ЦР ВИСОКО	СЛОБОДНА ЗОНА ВИСОКО	17.11.2014.	ЦТ 1 - 0006856	√	√	02.12.2014.	03.12.2014.	09.12.2014.
3	ЦИ ЉУБУШКИ	ТРГОКОП	12.06.2014.	Н. РАЧУН: 5251/14	√	√	01.07.2014.	03.07.2014.	НИЈЕ ПЛАЋЕНО
4	ЦР БИЈАЧА	ВОЛТА	19.04.2014.	ЦТ 2 - 0000855	√	√	01.04.2014.	01.04.2014.	07.04.2014.
5	ЦР ГОРИЦА	АМАГАЛ	12.12.2014.	ЦТ 1 - 0056898	√	√	06.01.2015.	06.01.2015.	14.01.2015.
6	ЦИ ТУЗЛА	РИВА	04.10.2012.	ЦТ 3	√	√	01.11.2012.	01.11.2012.	12.11.2012.
7	ЦИ НОВИ ГРАД	КОЗАРАПРЕВОЗ	16.07.2013.	УПЛАТНИЦА 08-058695	√	√	01.08.2013.	01.08.2013.	09.08.2013.
8	ЦИ БРОД	ГЛОБАЛ БХ	22.10.2014.	ЦТ 1 - 046180	√	√	05.11.2014.	05.11.2014.	10.11.2014.
9	ЦИ ШАМАЦ	СЛОБОДНА ЗОНА	24.12.2014.	ЦТ 1 - 0030967	√	√	05.01.2015.	13.01.2015.	05.01.2015.
		ОПШТИНА ДОМАЉЕВАЦ	24.12.2014.	ЦТ 1 - 0054394	√	√	07.01.2015.	13.01.2015.	08.01.2015.
10	ЦИ САРАЈЕВО	INTEREUROPA RTC	26.12.2014.	ЦТ 1 - 0081952	√	√	01.12.2014.	03.12.2014.	05.12.2014.

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података из узорком обухваћених царинских терминала

Напомена: *Подаци о возилима за које су плаћене накнаде налазе се у досјегу ревизије

Осим анализе благовремености поступања за царинске терминале из узорка, анализирана је благовременост и за остале царинске терминале који нису у власништву УИО.

Анализом је утврђено да је долазило до кашњења како у срањивању са власником тако и у испостављању рачуна Одсјека за пружање услуга надлежног регионалног центра и у уплатама накнаде од терминала од стране правних лица код којих се налазе терминали.³⁰

У наредној табели дат је преглед најзначајнијих кашњења у поступању приликом сачињавања записника, издавања фактура и плаћању за период 2012. – 2014. године.

³⁰ Дневник приходних докумената са уплатама

Табела бр. 9.: Преглед кашњења провођења појединих активности

Р. бр.	Терминал	Датум записника/ до 5. у мјесецу	Кашњење у данима	Датум фактуре/до 8. у мјесецу	Кашњење у данима	Датум уплате/до 10. у мјесецу	Кашњење у данима
1	КОЗАРАПРЕВОЗ ЦИ НОВИ ГРАД	08.06.2012.	3	08.06.2012.		11.06.2012.	1
2	ГЛОБАЛ БХ ЦИ БРОД	05.02.2014.		05.02.2014.		14.02.2014.	4
3	INTEREUROPA RTC ЦИ САРАЈЕВО	09.09.2014.	4	09.09.2014.	1	05.09.2014.	
4	ПРИВРЕДНИ ПРЕПОРОД ЦИ ВИШЕГРАД	01.08.2013.		02.08.2013.		13.08.2013.	3
5	ЖЕЉЕЗАРА ЗЕНИЦА ЦИ ЗЕНИЦА	01.10.2013.		02.10.2013.		23.10.2013.	13
6	ОПШТИНА ГРУДЕ ЦИ ГРУДЕ	14.02.2012.	9	21.02.2012.	13	29.02.2012.	19
		05.03.2012.		06.03.2012.		28.03.2012.	18
		06.08.2014.	1	11.08.2014.	3	12.08.2014.	2
7	АМАГАЛ ЦР ГОРИЦА	08.08.2013.	3	26.08.2013.	18	28.08.2013.	18
		03.10.2013.		07.10.2013.		23.10.2013.	13
8	ТРГОКОП ЦИ ЉУБУШКИ	02.08.2012.		29.08.2012.	21	31.08.2012.	21
9	MASTERINVEST ЦИ ЛИВНО	05.03.2012.		19.03.2012.	11	23.03.2012.	13
10	ОПШТИНА ТОМИСЛАВГРАД ЦИ ТОМИСЛАВГРАД	05.08.2013.		09.08.2013.	1	21.08.2013.	11
11	РИВА ЦИ ТУЗЛА	01.11.2012.		01.11.2012.		12.11.2012.	2

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података достављених из УИО

Код терминала у власништву УИО, процедуре и евиденције о коришћењу царинских терминала су другачије јер је све у надлежности УИО. Не воде се дневне евиденције јер се углавном врши откуп сета ЦТ образаца са предочавањем доказа о уплати, а динамику коришћења ЦТ образаца одређује сам обвезник.

Код терминала из узорка, а који су у власништву УИО, тестирано је постојање евиденција о наплати накнаде за коришћење царинског терминала, задуживање и раздуживање ЦТ образаца и утврђено је постојање истих за тестиране ставке.

3.2.4. Приходи од накнаде за коришћење царинског терминала, ненаплаћена потраживања и механизам принудне наплате

Утврђено је да постоје ненаплаћена потраживања по основу прихода од накнаде за коришћење царинских терминала. Највећи дио се односи на терминале који нису у власништву УИО и он за период 2012. – 2014. година износи око 1,3 милиона КМ, што у односу на укупно фактурисане приходе у посматраном периоду чини око 3%.

Уговорима су за власнике царинских терминала дефинисани рокови за уплату припадајућег дијела прихода оствареног од накнаде за коришћење царинског терминала.

У поступку ревизије анализирају се приходи за период 2012. – 2014. година. У наредној табели приказан је износ прихода који је фактурисан по регионалним центрима и укупно за период 2012. – 2014. година.

Табела бр.10: Преглед фактурисаних прихода

Регионални центар	2012.	2013.	2014.
РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР БАЊА ЛУКА	6.008.384	6.120.219	6.451.623
РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР МОСТАР	2.308.469	1.876.364	2.652.560
РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР САРАЈЕВО	798.830	1.365.979	966.311
РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР ТУЗЛА	4.045.087	4.281.057	4.612.085
УКУПНО	13.160.769	13.643.618	14.682.578

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података достављених из УИО

Износ фактурисаног прихода по терминалима дат је у Прилогу бр. 6.

Даљњом анализом је утврђено да овај приход није у цијелости наплаћен и да постоје одређена салда ненаплаћених потраживања.

У наредној табели приказани су подаци о фактурисаним приходима и ненаплаћеним потраживањима по царинским терминалима који су функционисали у периоду 2012. – 2014. година.

Табела бр.11: Преглед фактурисаних прихода и ненаплаћених потраживања за 2012, 2013. и 2014. годину

Р. Бр.	За потребе	Власник терминала	2012.		2013.		2014.	
			Задужење	Дуг	Задужење	Дуг	Задужење	Дуг
1	ци	В. КЛАДУША	37.617	37.617	0	0	0	0
2	ци	НОВИ ГРАД	88.401	0	77.283	2.068	39.021	39.021
3	ци	БРОД	665.772	561.114	3.330	0	0	0
4	ци	ПРИЈЕДОР	56.309	56.309	50.184	50.184	0	0
РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР БАЊА ЛУКА			848.099	655.040	130.797	52.252	39.021	39.021
5	цр	ГОРИЦА	365.277	0	247.794	0	951.059	387.774*
6	ци	МОСТАР	79.359	62.129		0	0	0
7	ци	ЉУБУШКИ	44.751	17.352	66.570	41.145	127.287	127.287
8	цр	КАМЕНСКО	496.740	1.600	499.185	0	439.335	0
РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР МОСТАР			986.127	81.081	813.549	41.145	1.517.681	515.061
9	ци	КИСЕЉАК	54.543	0	55.059	0	57.117	0
10	ци	ВИСОКО	0	0	0	0	0	0
РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР САРАЈЕВО			54.543	0	55.059	0	57.117	0
11	ци	БИЈЕЉИНА	1.638.620	10	1.781.350	0	1.873.630	0
РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР ТУЗЛА			1.638.620	10	1.781.350	0	1.873.630	0
УКУПНО			3.527.389	736.131	2.780.755	93.397	3.487.449	554.082

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података из узорком обухваћених царинских терминала, Дневник приходних докумената са уплатама за 2012., 2013. и 2014. годину

*Овај дуг се односи на дуг по основу мање плаћеног прихода за период 2008. – 2011. година а који је утврђен накнадном контролом. За исти је издата фактура у 2014. години на износ 494.700 КМ. За овај дуг потписан је споразум о плаћању у ратама.

Такође, по основу прихода од накнаде за коришћење царинских терминала, утврђено је да постоје и ненаплаћена потраживања која датирају чак из 2006. године у износу преко 1,2 милиона КМ.

Осим постојања ненаплаћених потраживања за период 2012. – 2014. године ревизија је утврдила да за одређене царинске терминале у приватном власништву постоје ненаплаћена потраживања и из ранијих година.

У наставку је дат преглед ненаплаћених потраживања по царинским терминалима који нису у власништву УИО, за 3 посматране године и за период од настанка УИО, по издатим фактурама са 31.12.2014. године.

Табела бр.12: Преглед ненаплаћених потраживања за терминале који нису у власништву УИО

Р. Бр.	За потребе		Власник терминала	2012-2014.	2006-2011.	2006-2014.
1.	ЦИ	В. КЛАДУША	АГРОКОМЕРЦ	37.617	228.689	266.306
2.	ЦИ	НОВИ ГРАД	КОЗАРАПРЕВОЗ	41.089		41.089
3.	ЦИ	БРОД	R&S COMPANY	561.114		561.114
4.	ЦИ	ПРИЈЕДОР	ВЕЛЕПРОМЕТ	106.493	101.520	208.013
РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР БАЊА ЛУКА				746.313	330.209	1.076.522
5.	ЦР	ГОРИЦА	АМАГАЛ	387.774*		387.774
6.	ЦИ	МОСТАР	СЛОБОДНА ЗОНА ХЕРЦЕГОВИНА	62.129	606.170	668.299
7.	ЦИ	ЉУБУШКИ	ТРГОКОП	185.784	84.571	270.355
РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР МОСТАР				635.687	690.741	1.326.428
8.	ЦИ	КИСЕЉАК	ЗРАК ОПТОМЕХАНИКА	-	24.746	24.746
9.	ЦИ	ВИСОКО	VITEX	-	237.260	237.260
РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР САРАЈЕВО				-	262.006	262.006
УКУПНО				1.382.000	1.282.956	2.664.956

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података из узорком обухваћених царинских терминала, Преглед дуговања за период од 01.01.2005.-31.12.2014. године УИО.

*Овај дуг се односи се на дуг по основу мање плаћеног прихода за период 2008. – 2011. година а који је утврђен накнадном контролом. За исти је издата фактура у 2014. години на износ 494.700 КМ. За овај дуг потписан је споразум о плаћању у ратама.

Овај дуг по основу неплаћања је и већи јер се обрачунава затезна камата и накнадни терет принуде. Обрачунате, а ненаплаћене затезне камате и терет принуде по овом основу износе око 1,3 милиона КМ.

Утврђено је да постоје различита поступања УИО када су у питању кашњења у уплатама припадајућег дијела прихода од накнаде за коришћење царинских терминала од стране власника. Негдје се налози за принудну наплату издају и за 1 дан кашњења, а има случајева гдје се и за неколико мјесеци не издаје налог.

Ревизија је испитивала активности УИО након утврђивања да постоје кашњења у уплатама од стране власника царинских терминала и ненаплаћена потраживања.

Уговорима је прецизно одређен рок уплате, гдје изричито стоји да је правно лице код којег се налази терминал обавезно уплату извршити према рачуну испостављеном на основу Записника о савјештању до 10. у мјесецу за протекли мјесец, а уколико се иста уплата не изврши до 10. у мјесецу УИО ће обрачунати камату на износ дуга и извршити принудну наплату у складу са Законом³¹.

Свако прекорачење рока за уплату повлачи за собом обрачун камате на износ дуга и уручење налога за принудну наплату, као и потраживање накнадног терета принуде у износу 5% од дужног износа.

Поступак принудне наплате покреће се на основу извјештаја о дугу, а исти се из информационог система УИО доставља Групи за принудну наплату надлежног регионалног центра.³²

³¹ Закон о поступку принудне наплате индиректних пореза, Службени гласник БиХ, бр. 89/05; 62/11.

³² Упутство о принудној уплати, Службени гласник БиХ, број 2/14.

Ревизија је утврдила да су у посматраном периоду регионални центри Бања Лука, Сарајево и Тузла дјеловали према горе наведеним правилима, уз пар пропуста.

Из предочене документације Регионалног центра Мостар се могло видјети да је долазило до кашњења како у испостављању рачуна Одсјека за пружање услуга, тако и у уплатама накнаде од терминала од стране правних лица код којих се налазе терминали.

Посебно је уочено да у активностима достављања извјештаја о дугу Групи за принудну наплату надлежног регионалног центра постоје различита поступања регионалних центара УИО. Наиме, у регионалним центрима Бања Лука, Сарајево и Тузла се за 1 дан кашњења уплате на основу достављеног извјештаја о дугу испостављао налог за принудну наплату, док је у Регионалном центру Мостар пракса да се приликом издавања фактуре, осим доставе на факс, иста доставља и путем поште са доставником, те се за рок уплате оставља још 10 дана од дана запримања фактуре путем поште, чиме се крше одредбе уговора.

У Регионалном центру Мостар су честа кашњења у плаћању од стране држаоца терминала. Кашњењу доприноси и сама УИО јер касни са испоставом рачуна.

Не улазећи у разлоге овог обостраног кашњења, може се примијетити да се за кашњења и преко 10 дана нису испостављали налози за принудну наплату, који су се у три преостала регионална центра испостављали и за 1 дан кашњења са потраживањем накнадног терета принуде у износу 5% од дужног износа.

Табела бр.13: Преглед броја фактура за које је утврђено кашњење уплата у односу на број издатих налога за принудну наплату за период 2012. – 2014. година

Регионални центар	Бања Лука	Сарајево	Мостар	Тузла
Број фактура за које је утврђено кашњење уплата	23	14	137	3
Број издатих налога за принудну наплату	19	11	38	3
Број фактура за које је утврђено кашњење уплата, а није издат налог за принудну наплату	4	3	99	0

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података достављених из УИО

Из приказане табеле се може видјети да је само Регионални центар Тузла издао налог за принудну наплату за свако кашњење уплате прихода остваренога наплатом накнаде за коришћење царинског терминала, док у Регионалном центру Мостар за 99 кашњења није испостављен налог за принудну наплату, а самим тим нису обрачунати накнадни терет принуде нити камата.

Такође, презентован је и допис Одсјека за пословне услуге регионалног центра Мостар којим се упозоравају све ЦИ и власници терминала на придржавање рокова за плаћање дефинисаних уговором.

Детаљи о кашњењима и издатим налозима за принудну наплату се налазе у Прилогу бр. 7.

Активности принудне наплате су континуиране активности, не завршавају се на дан 31.12. сваке пословне године, те резултују одређеним износима наплате потраживања.

Резултати активности наплате принудним путем код постојећих дужника су скоро исти као и наплата редовним путем.

Раскидање уговора се врши након дужег протока времена од првог настанка дуга, с тим да сво то вријеме власници уредно раде и наплаћују накнаду за коришћење царинског терминала.

Не улазећи у стварне разлоге, ревизијом је утврђено да се раскиди уговора пролонгирају без јасних упута о поступању у прелазном периоду, па је утврђен и случај да царински терминал ради и након истека скоро 2 године од раскида уговора.

Иако је за одређене власнике одобрено плаћање дуга у ратама, исти су каснили са плаћањем рата, а УИО није у довољној мјери предузимала активности које су предвиђене процедурама.

Без обзира што дио дугова потиче из 2006. и 2007. године, нису утврђене анализе ризика евентуалне застаре ових потраживања.

Према важећим прописима, неизмирење дуга у року од десет дана од дана уручења налога за принудну наплату, повлачи за собом даљње активности принудне наплате (наплата из гаранције ако је исти обезбијеђен, пљенидба итд.). Осим овога, дужнику се, такође, може одобрити одгода плаћања или плаћање дуга у ратама.

Уговорима са власницима је утврђено да УИО у сваком моменту може раскинути уговор услед непоштовања уговорених обавеза.

Утврђено је да постоје одређене евиденције о предузетим активностима принудне наплате као и годишњи извјештаји о раду Одсјека за принудну наплату.

Према презентованим подацима предузимане су прописане активности принудне наплате (налози за пљенидбу готовине, блокаде рачуна, информације о имовини, уписи хипотека, продаја заплијењених хартија од вриједности итд.)

Поступком ревизије анализирали су ефекти предузетих активности принудне наплате за оне власнике царинских терминала за које је утврђено постојање ненаплаћених потраживања.

За постојеће дужнике је утврђено да је од укупно фактурисаних прихода од оснивања УИО па до 31.12.2014. године у износу око 12,5 милиона КМ, поступком принудне наплате наплаћено око 4,8 милиона КМ, колико је приближно наплаћено и редовним путем.

Табела бр. 14: Преглед наплате у односу на фактурисане приходе

Фактурисани приходи за период 2006 – 2014.	Редовна наплата	Наплата принудним путем	Укупна наплата	Дуг
12,4	4,9	4,8	9,8	2,6

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података из УИО (Одсек за принудну наплату)

Осим наплате прихода од накнаде за коришћење царинског терминала, УИО је кроз поступак принудне наплате од обрачунате камате и терет принуде у износу око 1,8 милиона КМ, наплатила принудним путем износ од око 0,5 милиона КМ.

Осим овога, утврђено је, према достављеним подацима, да је УИО због постојања дуга, са одређеним власницима терминала раскинула уговоре (Агрокомерц, Велепромет, R&S Company, Vitex, Амагал, Тргокоп).

Међутим, даљњом анализом је утврђено различито поступање УИО након формалног раскидања уговора са одређеним власницима царинских терминала.

Са Амагалом је у септембру 2013. године раскинут уговор, али је раскид 2 пута пролонгиран јер по наводима УИО нису створене могућности да УИО своје послове обавља на другом мјесту да би након тога био потписан Споразум о измирењу обавеза и нови уговор.

Споразумом са Амагалом је постигнута сагласност о укупном износу дуга од 801.548,80 КМ и плаћању у 24 мјесечне рате од по 33.397,90 КМ почев од 20.04.2014. године. Из дневника приходних документа утврђено је да је исти редовно вршио уплате закључно са 17.09.2014. године.

Међутим, Амагал, од 17.09.2014. године па закључно са 31.12.2014. године није вршио уплате по споразуму. УИО за ово кашњење није издала налог за принудну наплату. Предочене су његова молба за пролонгирањем плаћања (октобар 2014. година) и одговор УИО о неприхватању пролонгирања (јануар 2015. године).

Исти је према достављеним подацима почео од фебруара 2015. године да врши поново уплате.

Иако је са Тргокопом раскинут уговор још у октобру 2013. године, на истом се и даље налази царински терминал ЦИ Љубушки, Тргокоп и даље наплаћује накнаду за царински терминал, врши сравњивања са УИО и редовно му се испостављају рачуни за уплату припадајућег дијела прихода за ЈР, али исти не врши уплате,³³ чиме укупни дуг за задужења до краја 2014. године износи више од 270 хиљада КМ.

Према достављеним информацијама са Агрокомерц никада није ни потписан уговор, али је због постојања дуга царински терминал успостављен на другом мјесту.

За царински терминал Слободна зона Мостар је извршена само промјена власника објекта који се налази у царинском терминалу.

Са друге стране, са одређеним власницима царинских терминала УИО је раскинула уговоре и изабрала нове (Global BH, Prologistic).

³³ Шеф Одсјека за пословне услуге Регионалног центра Мостар је у јулу 2014. упутио допис према Сектору за пословне услуге БЛ којим их информише да је уговор са Тргокопом истекао још 31.10.2013. године, а да Тргокоп наплаћује терминал и да се редовно сачињава записник о сравњењу.

3.3. Активности на унапређењу ефикасности управљања царинским терминалима

У овом дијелу су приказани налази који се тичу активности УИО у погледу анализе процеса управљања царинским терминалима, информисања о активностима и проблемима као и предузетим активностима на отклањању проблема и унапређењу цјелокупног процеса управљања царинским терминалима.

3.3.1. Анализе процеса

Изузев у појединачним случајевима, ревизији нису предочени докази којима се поткрепљује постојање свеобухватних анализа управљања царинским терминалима са аспекта ефикасности и економичности.

Ревизији су предочене анализе предузетих мјера од стране група за принудну наплату регионалних центара које је провео Сектор за пословне услуге у 2014. години. За сваки регионални центар, посебно, на основу анализе, дати су приједлози за унапређење поступака принудне наплате.³⁴ Ове анализе су се тичале свих поступака принудне наплате индиректних пореза, осталих прихода и такси и нису посебно истицани поступци који се проводе према дужницима по основу накнаде за коришћење царинских терминала.

Одсјек за пословне услуге Регионалног центра Тузла је у октобру 2012. године доставио помоћнику директора Сектора за пословне услуге Информацију о проведеној анализи свих уговора Регионалног центра Тузла, па и уговора о царинским терминалима,³⁵ у којој се наводе недостаци који су уочени (непостојање складишта, непотписан уговор, недостављен анекс уговора) и тражи предузимање активности на рјешавању.

Такође, из Регионалног центра Тузла су у 2012. години, на бази уочених недостатака, предложили сачињавање нових уговора или анекса у складу са стварним потребама и условима који постоје на царинским терминалима³⁶.

Осим овога, с намјером да допринесе унапређењу услова на царинским терминалима, начелник Одјела за интерну ревизију је у јулу 2008. године предложио³⁷ директору УИО детаљније услове које треба да испуњава царински терминал.

Нису предочени докази којима се поткрепљује постојање анализа ризика наплате потраживања која датирају из ранијих година као и евентуалних ризика застаре истих.

³⁴ Акт број.: 02/5-16-16-27-1282/14 од 08.07.2014. године

³⁵ Акт бр.: 02/6/ИИ-16-12-9089/12 од 04.10.2012. године

³⁶ Акт бр.: 02/6/ИИ-16-21-3802 од 27.04.2012. године

³⁷ Акт бр.: 01/2-18-29-22/08 од 08.07.2008. године

3.3.2. Информисање о активностима и проблемима

Информисање виших инстанци (Управни одбор) о управљању царинским терминалима се углавном сводило на годишње извјештаје о раду и информације о приходима, дугу и наплати дуговања.

Насупрот овоме, утврђен је велики број информација које се односе на стање и проблеме на царинским терминалима, о чему су, у зависности од проблематике, информисани надлежни у регионалним центрима и Средишњем уреду.

Годишњи извјештаји о раду УИО садрже само податке о износима по основу дуга, терета принуде, камате, као и наплати по основу дуговања. Нису наведени подаци о стању и проблемима у управљању царинским терминалима.

Према достављеним подацима из Кабинета директора информисање Управног одбора о царинским терминалима је вршено кроз извјештаје о раду и информације о приходима у којима су садржани подаци о стању дуга и предузетим радњама у погледу коришћења царинских терминала (раскидима уговора, склопљеним споразумима о плаћању у ратама). О овим извјештајима и информацијама је расправљао Управни одбор, с тим да нису усвајани посебни закључци, одлуке или налози по питању истих.

Годишњи извјештаји о раду Сектора за царине за период 2012. – 2014. година не садрже информације о стању и проблемима у управљању царинским терминалима.

У току ревизије предочено нам је више аката у којима се наводе проблеми на појединачним ЦИ/ЦР и којима се траже упуте за даљње поступање и рјешавање проблема (материјално- технички услови за рад, наплата и укључивање ПДВ-а у накнаду, поступање након што је раскинут уговор са власником терминала, услови на терминалу, информација о непостојању колске ваге, поступања власника терминала која ометају рад царинских службеника итд.), као и захтјеви за отварањем нових ЦИ и слично.

Према достављеним подацима из Одјела за интерну ревизију у посматраном периоду су проведене 3 контролне активности (ревизије) које су у вези са пословањем на царинским терминалима. Двије су проведене на основу плана Одјела за интерну ревизију (Провјера наплате дуга по основу накнаде за коришћење царинских терминала³⁸ и Провођење Инструкције о вођењу евиденције о наплати накнаде за коришћење царинских терминала који нису у власништву УИО³⁹), а једна на основу налога директора (Провјера правилности наплате накнада за коришћење царинског терминала код увоза и код извоза у организационим јединицама при регионалним центрима, с посебним освртом на наплату ПДВ-а на свим терминалима⁴⁰).

У сљедећим извјештајима УИО су утврђене одређене неправилности и предложене мјере:

- „Провјера наплате дуга по основу накнаде за коришћење царинских терминала“
 - да се што прије регулише ситуација гдје су непотписани уговори (Рива и Агрокомерц),

³⁸ Акт број: 01/2-50-3-66-89-22/12 од 25.06.2012. године

³⁹ Акт број: 01/2-50-3-66-36-24/12 од 09.08.2012. године

⁴⁰ Акт број: 01/2-50-5-790-7/13 од 15.05.2013. године

- да се покрене избор нових терминала за оне који већ дуже не измирују обавеза (R&S Company, Агрокомерц, Велепромет Приједор, Тргокоп, Зрак оптомеханика),
- да групе за принудну наплату у што краћем року наплате постојећа дуговања од (R&S Company, Агрокомерц, Велепромет Приједор, Тргокоп, Зрак оптомеханика),
- да заузме коначан став у вези наплате за терминале Амагал и Слободна зона Мостар,
- да УИО заузме коначан став у погледу обрачуна камата због кашњења,
- да ЦИ и ЦР врше савјештања и да се записници достављају што је раније могуће, а најкасније до 5 – ог у мјесецу, да би се фактурисање вршило благовремено.
- „Провођење Инструкције о вођењу евиденције о наплати накнаде за коришћење царинских терминала који нису у власништву УИО“
 - да се хитно регулише ситуација гдје је непотписан уговор и дуг велики (Агрокомерц)
 - да се покрену активности на потписивању уговора са Рива,
 - да се код терминала R&S Company Брод и Велепромет Приједор, због неиспуњавања услова из уговора и Одлуке, покрену активности на рјешавању питања као и могућност измјештања царинског терминала на друго мјесто,
 - да се код терминала, који не испуњавају основне услове из Одлуке, уговори рок до којих исте требају обезбиједити (Општина Домањевац, Слободна зона Шамац, Жељезара Зеница, Оногшт Соколац, ДТС Шпед Горажде, Зрак оптомеханика Кисељак, Интершпед Добој, Општина Орашје, Слободна зона Мостар, ДД Далмата Габела, Жељезнице ФБиХ, Амагал Груде и Општина Томиславград),
 - да сектор за царине пропише поступак – основ пуштања – изласка робе из царинског терминала,
 - да се покрене дисциплински поступак против шефа ЦИ Брод због непоштовања Инструкције,
 - да ЦИ Мостар и ЦИ Груде поступају у складу са инструкцијом, а да за контролисани период накнадно изврше савјештања са власником.
- „Провјера правилности наплате накнада за коришћење царинског терминала код увоза и код извоза у организационим јединицама при регионалним центрима, с посебним освртом на наплату ПДВ-а на свим терминалима“
 - да директор пропише поступак наплате и контроле уласка-изласка возила у/из царинског терминала ради једнообразног поступања ЦИ и ЦР на граничним прелазима,
 - да се пропише поступак у слободним зонама у смислу постојања или непостојања обавезе наплате терминала и сам поступак наплате,
 - да се обави процјена капацитета царинских терминала у складу са Одлуком,
 - да се да објашњење када се трошак терминала као засебна ставка укључује, а када не у зависне унутрашње трошкове,
 - да се изврши контрола обрачунавања ПДВ-а код држаоца терминала, као и утврђивање оправданости пореског ослобађања и ваљаности доказа да је вриједност тих услуга садржана у пореској основици за обрачун ПДВ-а при увозу добара.

Ревизији је предочен Захтјев за допуну програма „РАЧУН“ за потребе принудне наплате (аутоматско задуживање за терет принуде и обрачун камате).⁴¹

Такође, предочена нам је и Иницијатива ВТК (Одбора удружења међународних друмских превозника терета) из 2014. године, упућена УО УИО у вези накнада за коришћење паркинг на терминалима:

- Да се паркинг треба платити само на мјесту царињења или на мјесту расцарињења да се избјегне два пута плаћање (на полазној царинарници и на терминалу на граничном прелазу),
- Да се укине наплата паркинга у транзиту,
- Да се укине наплата на државним терминалима, а да на приватним максимална цијена буде 15 КМ за 24 сата те да се иста фактурише увознику тј. извознику.

Ревизији нису предочени закључци или анализе по основу ове иницијативе.

3.3.3. Мјере за унапређење

Изузев у спорадичним и појединачним случајевима, нису предузимане системске мјере на унапређењу управљања царинским терминалима.

У току су одређене активности на унапређењу Одлуке о утврђивању услова за царински терминал.

Утврђене су активности на отклањању појединачних уочених проблема и застоја.

УО УИО није усвајао закључке по основу разматрања извјештаја и информација које су му достављане по питању царинских терминала.

Средином 2015. године директор је именовао је радну групу за израду новог нацрта одлуке о коришћењу царинских терминала којом ће регулисати сва питања која су идентификована као спорна или нису регулисана важећим прописима из ове области. Рок за израду нацрта одлуке је октобар 2015. године.

Радна група је у новембру доставила директору Нацрт одлуке о утврђивању услова за царински терминал којом су предвиђена одређена унапређења. Унапређења се тичу јаснијег дефинисања појма царинског терминала, основних услова, процедура избора, банкарске гаранције за покриће неизмирених обавеза, накнада, изузећа од наплате, уплате прихода, трошкови одржавања, измирење обавеза и закључивање нових уговора.

⁴¹ Акт бр.: 02/5-43-1-65-155/2015. од 26.02.2015.

4. Закључци

Професионалном процјеном налаза, изнесени су закључци ревизије. Закључци дају одговоре на ревизиона питања.

На бази изнесених налаза закључено је да управљање царинским терминалима није ефикасно. Још увијек нису у потпуности обезбјеђене потребне претпоставке за њихово ефикасно функционисање, постоје уска грла у функционисању и нису у довољној мјери предузимане активности да би се процес управљања царинским терминалима унаприједио.

У наставку су дати главни закључци.

Нису обезбијеђене претпоставке за ефикасно управљање царинским терминалима.

Прописи и provedбени акти, којима је уређено управљање царинским терминалима, нису прецизни, јасни и свеобухватни и остављају простор за слободна тумачења и различита поступања, почев од тога шта је царински терминал, када, гдје и на који начин се успоставља и прибавља царински терминал па до самих прописаних процедура рада на истим.

Донесени прописи и provedбени акти се не темеље на provedеним анализама ефикасности и економичности могућих рјешења, како за успоставу и прибављање царинских терминала, тако и висину накнаде за коришћење царинског терминала и распореда прихода остварених по основу накнаде за коришћење царинског терминала.

Нејасно дефинисање одговорности за надзор над цјелокупним процесом управљања царинским терминалима, указује на недостатке у систему интерних контрола.

Мањкавости provedбених аката, нејасна одговорност за надзор над цјелокупним процесом управљања царинским терминалима, различита поступања као и изостанак контролних механизма у одређеним сегментима, узроковали су постојање уских грла.

Пропусти у прописима и процедурама као и изостанак контролних активности, довели су до тога да и скоро 10 година од успоставе УИО, постоје царински терминали који не испуњавају основне услове који су прописани.

Такође, изостанак контролних активности је довео до тога да постоје одређени царински терминали који не испуњавају и одређене уговорене услове.

Међутим, без обзира што поједини царински терминали испуњавају све услове, а други не испуњавају ни основне прописане, омјер распореда прихода између власника и УИО је исти, 70% у корист власника.

Такође, без обзира што поједини царински терминали испуњавају све услове, а други не испуњавају ни основне прописане, корисници царинског терминала плаћају, углавном, исту накнаду за коришћење царинског терминала.

Недостаци и нејасноће у прописима и интерним контролним механизмима су довели до појаве наплате различите висине накнаде за коришћење терминала (са или без ПДВ), начину плаћања и уопште наплати накнаде за коришћење царинских терминала.

Такође, успостављени начин рада и контролни механизми нису спријечили различита и неблаговремена поступања у активностима које претходе уплати средстава, као и активностима праћења плаћања, извјештавања о истом и активностима принудне наплате.

УИО није ефикасна у предузимању активности којима би се избјегло кумулирање ненаплаћених потраживања. Недосљедност и различита поступања УИО када су у питању дужници, изостанак контролних механизма као и слаба и неблаговремена реакција на уочене проблеме је довело до тога да само за неколико царинских терминала, који нису у власништву УИО, дуг износи нешто више од 2,6 милиона КМ, и то без камате и накнадног терета принуде. Истовремено, они и даље обављају своју дјелатност и имају свакодневно прилив новца по основу наплате накнада за коришћење царинског терминала.

Сваки дуг по основу прихода од накнада за коришћење царинских терминала дуга значи мањи приход на ЈР.

Такође, постојање дугова дужи временски период доводи до ризика застаре потраживања што у коначници значи пропуштени приход.

Иако постоји више информација, појединачних анализа као и извјештаја интерне ревизије у којима су идентификовани проблеми и недостаци који се понављају и који су заједнички, изостало је системско рјешавање и унапређење процеса управљања царинским терминалима.

Без обзира што није било свеобухватне анализе процеса управљања царинским терминалима, појединачне анализе, информације, као и извјештаји интерне ревизије и контроле су указивали да постоје проблеми у свим фазама управљања, да трају дужи период и да су исти или слични на скоро свим царинским терминалима (нпр. услови на царинским терминалима). Међутим, наведено није било довољан сигнал ни управи УИО ни УО УИО за покретањем активности на системском рјешавању проблема тј. активностима на унапређењу процеса у свим фазама, већ су се проблеми рјешавали селективно, дјелимично и на појединачној основи.

5. Препоруке

Проведена ревизија и налази до којих се дошло указују да управљање царинским терминалима није организовано на ефикасан начин, да нису створене претпоставке за успјешно управљање, да постоје уска грла и да је недовољно активности предузимано на системском рјешавању уочених недостатака и унапређењу процеса.

Сходно напријед наведеном Канцеларија за ревизију даје одређене препоруке УО УИО и УИО чијом имплементацијом би се придонијело отклањању утврђених слабости и проблема, а процес управљања царинским терминалима могао значајно унаприједити. Дате препоруке се могу реализовати у релативно кратком временском периоду.

Препоруке УО УИО:

- **Предузети потребне активности и мјере из своје надлежности за унапређењем управљања царинским терминалима.**

На бази проведених анализа и предложених рјешења унаприједити прописе којима се уређује управљање царинским терминалима.

У циљу ефикаснијег управљања царинским терминалима потребно је овај процес дефинисати као пословни процес, са свим активностима и носиоцима и одговорностима.

Препоруке УИО:

- **У циљу унапређења управљања царинским терминалима потребно је извршити свеобухватну анализу читавог процеса како са становишта прописа тако и примјене истих.**
- **На бази проведене анализе дорадити и унаприједити provedбене акте који се тичу управљања царинским терминалима, а ако доношење истих није у надлежности УИО потребно је предложити одговарајућа рјешења надлежној инстанци.**

Потребно је јасније дефинисати шта је и шта обухвата царински терминал. Такође, потребно је утврдити јасне, прецизне и мјерљиве критерије за успоставу царинских терминала. Дефинисати када и гдје се успостављају царински терминали, уважавајући обим, структуру и токове кретања роба у путничком и робном саобраћају с иностранством те друге привредне интересе као и све друге институционалне и међуинституционалне факторе.

Такође је потребно унаприједити provedбене акте који се тичу услова које треба да испуњавају царински терминали, јасније дефинисање начина на који се врши процјена капацитета и осталих потребних услова. Процјене капацитета и додатних услова вршити на систематичан и документован начин.

Битно је да се пропишу процедуре прибављања царинских терминала, када УИО не располаже властитим капацитетима уважавајући принципе транспарентности.

Начин прибављања царинских терминала базирати на анализи свих могућих рјешења за обезбјеђење простора за царински терминал са аспекта избора најбољег рјешења са становишта ефикасности и економичности.

Проведбене акте који се тичу начина наплате и вођења евиденција о накнадама за коришћење царинских терминала унаприједити с циљем обезбјеђења јаснијег и једнообразног поступања.

Размотрити могућност предузимања мјера и радњи којима би се избјегла пракса накнадног усаглашавања прихода са власницима, те успоставила јасна и прецизна евиденција потраживања УИО према власницима.

Дорадити provedбене акте с циљем регулисања поступања у прелазном периоду, када се врши промјена царинског терминала.

- **С циљем досљедне и једнообразне примјене provedбених аката, као и благовременог поступања, унаприједити контролне механизме.**

Контролне механизме унаприједити јасним дефинисањем подјеле послова и одговорности у цијелом процесу управљања царинским терминалима.

Унаприједити контролне активности у сегменту праћења испуњености услова царинских терминала у складу са прописима и уговорима, евиденција о накнадама за коришћење царинских терминала, усаглашавања прихода са власницима, достављања записника, издавања рачуна и плаћања, као и у сегменту рада принудне наплате.

- **Начин извјештавања унаприједити с циљем добијања свих релевантних чињеница о стању, проблемима као и препорукама на основу којих би се могле предузимати потребне корективне радње.**

Извјештаје о раду допунити са информацијама о стању и проблемима у сегменту управљања царинским терминалима.

С циљем елиминисања и смањења ризика настанка или кумулирања дуговања по основу прихода од царинских терминала благовремено информисати о стању дуга и благовремено покретати поступке принудне наплате. Анализирати сва дуговања са аспекта застарелости и предузети све активности за смањење тог ризика.

- **Посветити дужну пажњу извјештајима интерне ревизије и контроле, благовремено предузимати мјере на реализацији препорука и унапређењу, и пратити имплементацију датих препорука.**

Тим ревизије учинка:

Јелена Андрић,
виши ревизор - вођа тима

Јасмина Окановић,
ревизор учинка

Руководилац
Одјељења ревизије учинка
Фадила Ибрахимовић

Прилози

- Прилог бр. 1 -** Распоред ЦИ и ЦР по регионалним центрима
- Прилог бр. 2 -** Преглед систематизованих ЦИ и ЦР према Правилнику о унутрашњој организацији у УИО у односу на Одлуку о одређивању граничних прелаза у БиХ, граничне прелазе утврђене међународним споразумима и уговорима као и успостављеним терминалима
- Прилог бр. 3 -** Преглед терминала који су пословали у периоду 2012 – 2014. године са локацијом са временом и начином прибављања
- Прилог бр. 4 -** Преглед испуњености осталих услова који постоје на терминалу, а који нису уговорени
- Прилог бр. 5 -** Преглед детаља из уговора којима су дефинисане процедуре сравњивања, плаћања и издавања ЦТ образаца за терминале из узорка
- Прилог бр. 6 -** Износ фактурисаног прихода за све терминале и дуг по годинама за период 2012 – 2014. година
- Прилог бр. 7 -** Преглед издатих налога за принудну наплату за кашњења са уплатама за период 2012 – 2014. година по терминалима

Прилог бр. 1 – Распоред ЦИ и ЦР по регионалним центрима

РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР	Бања Лука	Сарајево	Мостар	Тузла	УКУПНО
ЦИ	9	8	9	8	34
ЦР	16	10	18	12	56
УКУПНО	25	18	27	20	90

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података из узорком обухваћених царинских терминала, Правилник о унутрашњој организацији у УИО

Прилог бр. 2 - Преглед систематизованих ЦИ и ЦР према Правилнику о унутрашњој организацији у УИО у односу на Одлуку о одређивању граничних прелаза у БиХ, граничне прелазе утврђене међународним споразумима и уговорима као и успостављеним терминалима

Правилник о унутрашњој организацији у УИО, 2013.		Одлука о одређивању граничних прелаза у БиХ, мај 2012.	Уговор између БиХ и Хрватске о граничним прелимама децембар 2013.	Споразум о одређивању граничних прелаза са Србијом 2007.	Споразум о граничним прелимама за међународни саобраћај са Црном Гором 2010.	Терминали
ЦИ	ЦР					
1.Бања Лука						МЕРИДИАН
	1.Пошта Бања Лука					
	2.Слободна зона Б. Лука					
2.Аеродром Бања Лука		Међ.ГП у ваздушном саобраћају за робни и путнички саобраћај				
3.Бихаћ						УИО
	3.Гранични прелаз Изачић	Међ.ГП I категорије	I			УИО
	4.Железничка станица Мартин Брод	ГП за железнички саобраћај				
	5.Гранични прелаз Ужљебић (Рипач)	ГП за путнички саобраћај	ПУТ			
	6.Гранични прелаз Стрмица (Босанско Грахово)	Међ.ГП II категорије	II			
4.Велика Кладуша						АДДА ПРОМЕТ
	7.Гранични прелаз Хукића Брдо (Велика Кладуша)	Међ.ГП II категорије	II			
5.Нови Град						КОЗАРАПРЕВО 3
	8.Гранични прелаз Костајница	Међ.ГП II категорије	ПУТ			
	9.Гранични прелаз Градина	ГП за путнички саобраћај	II			УИО
	10.Железничка станица Добрљин	ГП за железнички саобраћај				
	11.Гранични прелаз Нови Град	Међ.ГП II категорије	ПУТ			
	12.Гранични прелаз Козарска Дубица	ГП за путнички саобраћај	ПОГ			

6.Градишка						УИО
	13.Гранични прелаз Градишка	Међ.ГП I категорије	БИП			
7.Шамац						ОПШТИНА ДОМАЉЕВАЦ
						СЛОБОДНА ЗОНА
	14.Гранични прелаз Шамац	Међ.ГП I категорије	II			УИО
	15.Железничка станица Шамац	ГП за железнички саобраћај				
8.Брод						ГЛОБАЛ БХ
	16.Гранични прелаз Брод	Међ.ГП II категорије	II			
9.Приједор						PROLOGISTIC
10.Сарајево						INTEREUROPA RTC
	17.Слободна зона Сарајево					
11.Аеродром Сарајево		Међ.ГП у ваздушном саобраћају за робни и путнички саобраћај				
	18.Пошта Сарајево					
12.Вишеград						ПРИВРЕДНИ ПРЕПОРОД
	19.Гранични прелаз Вардиште	Међ.ГП I категорије		I		
	20.Гранични прелаз Увац	Међ.ГП II категорије		II		
	21.Гранични прелаз Устибар	Међ.ГП II категорије		II		
	22.Железничка станица Штрбци	ГП за железнички и путнички саобраћај		X		
	23.Гранични прелаз Металка	Међ.ГП II категорије			II	
	24.Гранични прелаз Витина	ГП за путнички саобраћај			ПУТ	
	25.Гранични прелаз Хум	Међ.ГП I категорије			I	
13.Зеница						ЖЕЉЕЗАРА ЗЕНИЦА
14.Кисељак						ЗРАК ОПТОМЕХАНИКА
15.Високо						ВЕЛЕПРОМЕТ ДЦ
	26.Слободна зона Високо					СЛОБОДНА ЗОНА
16.Соколац						ОНОГОШТ
17.Горажде						ДТС ШПЕД

18.Мостар						PROMARK
	27.Слободна зона Мостар					
	28.Пошта Мостар					
	29.Гранични прелаз Неум И	Међ.ГП II категорије	II			
	30.Гранични прелаз Неум ИИ	Међ.ГП II категорије	II			
	31.Гранични прелаз Габела	ГП за путнички саобраћај	ПОГ			
	32.Гранични прелаз Иваница	ГП за путнички саобраћај	I			
	33.Гранични прелаз Дољани	Међ.ГП I категорије	ПУТ			
19.Аеродром Мостар		Међ.ГП у ваздушном саобраћају за робни и путнички саобраћај				
20.Чапљина						ЖЕЉЕЗНИЦЕ ФБИХ
	34.Жељезничка станица Чапљина	ГП за жељезнички саобраћај				
21.Груде						ОПШТИНА ГРУДЕ
	35.Гранични прелаз Горица	Међ.ГП I категорије	II			АМАГАЛ
	36.Гранични прелаз Осоје	ГП за путнички саобраћај	II			
	37.Гранични прелаз Ораховље	ГП за путнички саобраћај	ПУТ			
	38.Гранични прелаз Црвени Грм	ГП за путнички саобраћај	ПУТ			
	39.Гранични прелаз Бијача	ГП за путнички саобраћај	БИП			ВОЛТА
22.Требиње						БУТРЕКС
	40.Гранични прелаз Делеуша	Међ.ГП II категорије			II	
	41.Гранични прелаз Клобук	Међ.ГП I категорије			I	УИО
	42.Гранични прелаз Зупци	Међ.ГП II категорије			II	
23.Љубушки						ТРГОКОП
24.Ливно						MASTERINVEST
25.Томиславград						ОПШТИНА ТОМИСЛОВГРАД

	43.Гранични прелаз Каменско	Међ.ГП I категорије	II			УИО
	44.Гранични прелаз Присика	ГП за путнички саобраћај	ПУТ			
26.Травник						INTEREUROPA RTC
27.Тузла						РИВА
	45.Слободна зона Тузла					
28.Аеродром Тузла		Међ.ГП у ваздушном саобраћају за робни и путнички саобраћај				
29.Орашје						ОПШТИНА ОРАШЈЕ
	46.Гранични прелаз Орашје	Међ.ГП I категорије	I			УИО
30.Брчко						ЛУКА БРЧКО
	47.Гранични прелаз Брчко	Међ.ГП I категорије	II			
	48.Жељезничка станица Брчко	ГП за жељезнички саобраћај				
31.Зворник						ДРИНАТРАНС
	49.Гранични прелаз Каракај	Међ.ГП I категорије		I		УИО
	50.Гранични прелаз Шепак	ГП за путнички саобраћај		ПУТ		
	51.Гранични прелаз Братунац	ГП за путнички саобраћај		ПУТ		
	52.Гранични прелаз Скелани	ГП за путнички саобраћај		ПУТ		
	53.Жељезничка станица Зворник	ГП за жељезнички саобраћај		X		
32.Бијељина						УИО
	54.Гранични прелаз Павловића Мост (Попови)	Међ.ГП II категорије		I		
	55.Гранични прелаз Рача	Међ.ГП I категорије		I		УИО
	56.Жељезничка станица Бијељина	ГП за жељезнички саобраћај		X		
33.Добој						ИНТЕРШПЕД
34.Тешањ						ДЦ ТЕШАЊ
			ЗВИРИЋИ ПРУД - ПУТ			
			ТРЕБИМЉА ЧЕПИКУЋЕ - ПУТ			

Извор: Канцеларија за ревизију

Прилог бр. 3 – Преглед терминала који су пословали у периоду 2012. – 2014. године са локацијом са временом и начином прибављања

ВЛАСНИК ТЕРМИНАЛА	ЦИ ИЛИ ЦР	ДАТУМ СКЛАПАЊА УГОВОРА	НАЧИН ИЗБОРА	ДАТУМ РАСКИДА УГОВОРА	РАЗЛОГ РАСКИДА УГОВОРА	ДОДАТНИ КОМЕНТАР
ТЕРМИНАЛИ РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР САРАЈЕВО						
ЖЕЉЕЗАРА Зеница	ЦИ Зеница	10.07.2007.	наслијеђен			
СЛОБОДНА ЗОНА Високо	ЦР Слободна зона Високо	24.07.2009.	наслијеђен			
ПРИВРЕДНИ ПРЕПОРД	ЦИ Вишеград	02.12.2008.	наслијеђен			
ОНОГОШТ	ЦИ Соколац	10.07.2007.	наслијеђен			
INTEREUROPA RTC	ЦИ Сарајево	30.04.2007.	наслијеђен			
ЗРАК ОПТОМЕХАНИКА	ЦИ Кисељак	20.09.2007.	наслијеђен			
ВЕЛЕПРОМЕТ ДЦ	ЦИ Високо	18.02.2009.	јавни оглас			
ДТС ШПЕД	ЦИ Горажде	10.07.2007.	наслијеђен			
VITEX	ЦИ Високо	10.09.2007.	наслијеђен	III/2009	Нису испуњене уговорене обавезе.	
ТЕРМИНАЛИ РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР БАЊА ЛУКА						
ЈП СЛОБОДНА ЗОНА Шамац	ЦР Шамац	25.10.2007.	наслијеђен			
R&S COMPANY	ЦИ Брод	10.09.2007.	наслијеђен	25.12.2012.	Нису испуњене уговорене обавезе и дуг по основу терминала	
ГЛОБАЛ БХ	ЦИ Брод	28.11.2012.	јавни оглас			
МЕРИДИЈАН	ЦИ Бања Лука	30.04.2007.	наслијеђен			
ОПШИНА ДОМАЉЕВАЦ - ШАМАЦ	ЦИ и ЦР Шамац	10.07.2007	наслијеђен			
КОЗАРАПРЕВОЗ	ЦИ НОВИ ГРАД	10.07.2007.	наслијеђен			
ВЕЛЕПРОМЕТ	ЦИ Приједор	10.07.2007.	наслијеђен	31.10.2013		
PROLOGISTIC	ЦИ Приједор	31.10.2013.	јавни оглас			
АГРОКОМЕРЦ	ЦИ Велика Кладуша	Није потписао уговор и поред бројних захтјева УИО.	наслијеђен			Изабран нови
АДДА ПРОМЕТ	ЦИ В. Кладуша	22.05.2012.	Јавни оглас			
ТЕРМИНАЛИ РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР МОСТАР						
ОПШТИНА ТОМИСЛАВГРАД	ЦИ Томиславград	28.01.2009.	наслијеђен			
СЛОБОДНА ЗОНА ХЕРЦЕГОВИНЕ сада PROMARK	ЦИ Мостар	31.05.2010. 17.05.2012.	наслијеђен			Промјењен власника терминала.
ТРГОКОП	ЦИ Љубушки	10.07.2007.	наслијеђен	31.10.2013	Дуг по основу терминала.	
INTEREUROPA RTC	ЦИ Травник	09.05.2009.	наслијеђен			
ЖЕЉЕЗНИЦЕ ФБИХ	ЦИ Чапљина	17.03.2010.	наслијеђен			
ОПШТИНА Груде	ЦИ Груде	10.09.2007.	наслијеђен			

АМАГАЛ	ЦР Горица	10.07.2007 31.03.2014	наслијеђен	30.09.2013. 31.10.2013.	Дуг по основу терминала.	Накнадно склопљен споразум и нови уговор.
MASTERINVEST	ЦИ Ливно	10.07.2007.	наслијеђен			
ВОЛТА	ЦР Бијача	04.10.2013.	позив за учешће			
ДД ДАЛМАТА	ГП Дољани	11.10.2007.	наслијеђен	15.08.2013.	Није више робни прелаз.	
БУТРЕКС	ЦИ Требиње	10.07.2007.	наслијеђен			
ТЕРМИНАЛИ РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР ТУЗЛА						
ИНТЕРШПЕД	ЦИ Добој	11.10.2007	наслијеђен			
ДЦ ТЕШАЊ	ЦИ Тешањ	10.07.2007.	наслијеђен			
ЛУКА БРЧКО	ЦИ и ГП Брчко	20.08.2007.	наслијеђен			
ДРИНАТРАНС	ЦИ Зворник	10.07.2007.	наслијеђен			
РИВА	ЦИ Тузла	30.05.2012.	јавни оглас			
ОПШТИНА Орашје	ЦИ Орашје	10.09.2007	наслијеђен			

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података достављених из УИО

Прилог бр. 4 - Преглед испуњености осталих услова који постоје на терминалу, а који нису уговорени

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података из узорком обухваћених царинских терминала

Р. Б	ЗА ПОТРЕБЕ		ВЛАСНИК ТЕРМИНАЛА	АРХИВ	ВИЉ УШКАР	САНИТАРНЕ ПРОСТОРИЈЕ ЗА ВОЗАЧЕ	ПРОСТОРИЈЕ ЗА ШПЕДИЦИЈУ	ПРОСТОР ЗА ИНСПЕКЦИЈЕ	РЕСТОРАН/БИФЕ	КАРАНТЕН ЗА ЖИВУ СТОКУ
1	ЦИ	ВИСОКО	ВЕЛЕПРОМЕТ-ДЦ			+	+	+	+	
2	ЦР	ГОРИЦА	АМАГАЛ			+	+	+	+	
3	ЦИ	ТУЗЛА	РИВА			+	+	+	+	
4	ЦИ	ШАМАЦ	СЛОБОДНА ЗОНА ОПШТИНА ДОМАЉЕВАЦ			+	+	+	+	
5	ЦИ	САРАЈЕВО	INTEREUROPA RTC			+	+	+		
6	ЦР	БИЈАЧА	ВОЛТА	+		+		+		
7	ЦИ	ЉУБУШКИ	ТРГОКОП				+	+		
8	ЦИ	БРОД	ГЛОБАЛ БХ						+	
9	ЦИ	БИЈЕЉИНА	УИО	+		+	+	+	+	+
10	ЦР	ОРАШЈЕ	УИО	+		+	+	+	+	
11	ЦР	КАМЕНСКО	УИО	+		+	+	+		
12	ЦИ	ГРАДИШКА	УИО	+		+	+	+		
13	ЦР	ШАМАЦ	УИО	+		+ У КВАРУ	+	+		

Прилог бр. 5 - Преглед детаља из уговора којима су дефинисане процедуре савјештања, плаћања и издавања ЦТ образаца за терминале из узорка

Р. Б Р.	ЗА ПОТРЕБЕ	ВЛАСНИК ТЕРМИНАЛА	ДАТУМ УГОВОРА	ДЕТАЉИ ИЗ ИНСТРУКЦИЈЕ
				СРАВЊИВАЊЕ/ЗАПИСНИК ДО 5. У МЈЕСЕЦУ, ФАКТУРА ДО 8.

1	ЦИ	ВИСОКО	ВЕЛЕПРОМЕТ-ДЦ	ФЕБРУАР 2009.	УГОВОР – СРАВЊИВАЊЕ 16. И 1 . У МЈЕСЕЦУ, А ПЛАЋАЊЕ ДО 10. АНЕХ ИЗ ЈУЛА 2012. – ЗАПИСНИК ДО 5. И ПЛАЋАЊЕ ДО 10. ШТАМПАЊЕ ЦТ,
2	ЦИ	ВИСОКО	СЛОБОДНА ЗОНА ВИСОКО	ЈУЛ 2007.	УГОВОР - СРАВЊИВАЊЕ 16. И 1 . У МЈЕСЕЦУ, А ПЛАЋАЊЕ ДО 10.
3	ЦИ	ЉУБУШКИ	ТРГОКОП	ЈУН 2007.	УГОВОР - СРАВЊИВАЊЕ 1 И 16 И ПЛАЋАЊА 1 И 16. АНЕКС ЈУН 2012. - ЗАПИСНИК ДО 5., ФАКТУРА ДО 7., ПЛАЋАЊЕ ДО 10. ШТАМПАЊЕ ЦТ
4	ЦР	БИЈАЧА	ВОЛТА	ОКТОБАР 2013.	УГОВОР – ЗАПИСНИК ДО 5., ФАКТУРА ДО 7., ПЛАЋАЊЕ ДО 10. ШТАМПАЊЕ ЦТ
5	ЦР	ГОРИЦА	АМАГАЛ	ЈУЛ 2007.	УГОВОР – ЗАПИСНИЦИ 1 И 16 И ПЛАЋАЊА 1 И 16. АНЕКС ИЗ НОВЕМБРА 2011. – ЗАПИСНИК ДО 5 И ПЛАЋАЊЕ ДО 10. АНЕКСА ИЗ ЈУНА 2012. – ОБАВЕЗА ЗА ЦТ
6	ЦИ	ТУЗЛА	РИВА	ПРВИ УГОВОР НЕПОТПИСАН АНЕКС СЕПТЕМБАР 2008.	АНЕКС СЕПТЕМБАР 2008. – СРАВЊИВАЊЕ 16. И 1 . У МЈЕСЕЦУ, А ПЛАЋАЊЕ ДО 10. УГОВОР МАЈ 2012. - ЗАПИСНИК ДО 5., ФАКТУРА ДО 7, ПЛАЋАЊЕ ДО 10. ШТАМПАЊЕ ЦТ
7	ЦИ	НОВИ ГРАД	КОЗАРАПРЕВОЗ	МАЈ 2007.	УГОВОР - ЗАПИСНИЦИ 1 И 16 И ПЛАЋАЊА 1 И 16.
8	ЦИ	БРОД	ГЛОБАЛ БХ	НОВЕМБАР 2012.	УГОВОР - ЗАПИСНИК ДО 5., ФАКТУРА ДО 7., ПЛАЋАЊЕ ДО 10. ШТАМПАЊЕ ЦТ
9	ЦИ	САРАЈЕВО	INTEREUROPA RTC	АПРИЛ 2007.	УГОВОР - СРАВЊИВАЊЕ 1 И 16 И ПЛАЋАЊА 1 И 16. АНЕКС ЈАНУАР 2010. - ЗАПИСНИК ДО 5., ПЛАЋАЊЕ ДО 10. АНЕКС ЈУН 2012. - ШТАМПАЊЕ ЦТ
10	ЦИ	ШАМАЦ	ОПШТИНА ДОМАЉЕВАЦ	ЈУН 2007.	УГОВОР - СРАВЊИВАЊЕ 1 И 16 И ПЛАЋАЊА 1 И 16. АНЕКС ЈАНУАР 2010. - ЗАПИСНИК ДО 5., ПЛАЋАЊЕ ДО 10. АНЕКС ЈУЛ 2012. - ШТАМПАЊЕ ЦТ
			СЛОБОДНА ЗОНА	ОКТОБАР 2007.	УГОВОР - СРАВЊИВАЊЕ 16. И 1 . У МЈЕСЕЦУ, А ПЛАЋАЊЕ ДО 10. АНЕКС ДЕЦЕМБАР 2009.. - ЗАПИСНИК ДО 5., ПЛАЋАЊЕ ДО 10. АНЕКС ЈУН 2012. - ШТАМПАЊЕ ЦТ

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података достављених из УИО

Прилог бр. 6 – Износ фактурисаних прихода за све терминале за период 2012. – 2014. година

Р.БР.	ЗА ПОТРЕБЕ	ВЛАСНИК ТЕРМИНАЛА	ФАКТУРИСАНИ ПРИХОД
-------	------------	-------------------	--------------------

				2012.	2013.	2014.
1	ЦИ	БАЊА ЛУКА	МЕРИДИАН	262.205	256.718	225.234
2	ЦИ	ШАМАЦ	ОПШТИНА ДОМАЉЕВАЦ	340.002	271.935	245.333
			СЛОБОДНА ЗОНА	180.597	173.526	134.073
3	ЦИ	ВЕЛИКА КЛАДУША	АДДА-ПРОМЕТ	43.137	84.915	100.389
	ЦИ	ВЕЛИКА КЛАДУША	АГРОКОМЕРЦ	37.617	0	0
4	ЦИ	НОВИ ГРАД	КОЗАРАПРЕВОЗ	88.401	77.283	39.021
5	ЦИ	БРОД	ГЛОБАЛ БХ	0	544.264	596.343
	ЦИ	БРОД	R&S COMPANY	665.772	3.330	0
6	ЦИ	ПРИЈЕДОР	PROLOGISTIC	0	5.165	64.691
	ЦИ	ПРИЈЕДОР	ВЕЛЕПРОМЕТ	56.309	50.184	0
7	ЦИ	БИХАЋ	УИО	955.400	990.800	1.156.000
8	ЦР	ИЗАЧИЋ	УИО	26.765	35.200	31.590
9	ЦР	ГРАДИНА	УИО	37.925	129.400	192.400
10	ЦИ	ГРАДИШКА	УИО	2.950.505	3.148.900	3.412.300
11	ЦР	ШАМАЦ	УИО	363.750	348.600	254.250
РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР БАЊА ЛУКА				6.008.385	6.120.220	6.451.624
1	ЦИ	ГРУДЕ	ОПШТИНА ГРУДЕ	202.947	194.907	186.801
2	ЦИ	ТОМИСЛАВГРАД	ОПШТИНА ТОМИСЛАВГРАД	77.676	63.405	59.676
3	ЦИ	ТРАВНИК	INTEREUROPA RTC	102.978	106.478	114.567
4	ЦИ	ЛИВНО	MASTERINVEST	54.108	57.029	43.251
	ЦР	ДОЉАНИ	ДД ДАЛМАТА	445.393	237.447	0
5	ЦИ	ЧАПЉИНА	ЖЕЉЕЗНИЦЕ ФБИХ	123.300	105.777	40.473
6	ЦР	ГОРИЦА	АМАГАЛ	365.277	247.794	951.059
	ЦИ	МОСТАР	СЛОБОДНА ЗОНА ХЕРЦЕГОВИНА	79.359		0
7	ЦИ	МОСТАР	PROMARK	105.333	148.833	145.488
8	ЦИ	ТРЕБИЊЕ	БУТРЕКС	36.552	45.111	44.970
9	ЦР/ГП	БИЈАЧА	ВОЛТА	0		393.989
10	ЦР/ГП	КАМЕНСКО	УИО	496.740	499.185	439.335
11	ЦР/ГП	КЛОБУК	УИО	174.055	103.830	105.665
12	ЦИ	ЉУБУШКИ	ТРГОКОП	44.751	66.570	127.287
РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР МОСТАР				2.308.469	1.876.366	2.652.561
1	ЦИ	ЗЕНИЦА	ЖЕЉЕЗАРА ЗЕНИЦА	73.204	125.067	193.404
2	ЦИ	ВИСОКО	ВЕЛЕПРОМЕТ ДЦ	74.221	74.826	77.058
3	ЦР	ВИСОКО	СЛОБОДНА ЗОНА ВИСОКО	85.917	112.682	102.095

4	ЦИ	ГОРАЖДЕ	ДТС ШПЕД	32.610	32.259	29.175
5	ЦИ	КИСЕЉАК	ЗРАК ОПТОМЕХАНИКА	54.543	55.059	57.117
6	ЦИ	САРАЈЕВО	INTEREUROPA RTC	392.439	875.756	420.378
7	ЦИ	СОКОЛАЦ	ОНОГОШТ	28.620	29.598	27.123
8	ЦИ	ВИШЕГРАД	ПРИВРЕДНИ ПРЕПОРод	57.276	60.732	59.961
ВИТЕКС						
РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР САРАЈЕВО				798.830	1.365.979	966.311
1	ЦИ	ЗВОРНИК	ДРИНАТРАНС	259.905	301.830	362.367
2	ЦИ	ТУЗЛА	РИВА	221.879	235.299	222.703
3	ЦИ/ЦР	БРЧКО	ЛУКА БРЧКО	266.945	260.115	232.052
4	ЦИ	ТЕШАЊ	ДЦ ТЕШАЊ	239.255	250.397	251.909
5	ЦИ	ОРАШЈЕ	ОПШТИНА ОРАШЈЕ	230.715	281.019	360.261
6	ЦИ	ДОБОЈ	ИНТЕРШПЕД	81.669	76.632	116.319
7	ЦР	ОРАШЈЕ	УИО	343.250	310.680	359.680
8	ЦР	КАРАКАЈ	УИО	265.925	254.365	296.580
9	ЦИ	БИЈЕЉИНА	УИО	1.638.620	1.781.350	1.873.630
10	ЦР	РАЧА	УИО	496.925	529.370	536.585
РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР ТУЗЛА				4.045.088	4.281.057	4.612.086
УКУПНО				13.160.772	13.643.622	14.682.582

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података достављених из УИО

Прилог бр. 7 – Преглед издатих налога за принудну наплату за кашњења са уплатама за период 2012. – 2014. година по терминалима

Р. Бр	Терминал	Датум фактуре/до 8. у мјесецу	Датум уплате/до 10. у мјесецу	Издат налог за принудну наплату
1.	МЕРИДИАН – ЦИ БАЊА ЛУКА	3.1.2012	13.1.2012	01.02.2012. Налог
		3.5.2012	11.5.2012	21.05.2012. -Налог

2.	КОЗАРАПРЕВОЗ – ЦИ НОВИ ГРАД	6.1.2012	11.1.2012	01.02.2012. -Налог
		8.6.2012	11.6.2012	28.06.2012. Налог
		3.12.2013	27.01; 04.02; 06.02 и 11.02.2014	23.12.2013. Налог
		Цијела 2014. на вријеме фактуре (12 фактура)	Нема уплата за цијелу годину	Налози од 24.01.2014 до 07.11.2014. (11 налога)
3.	СЛОБОДНА ЗОНА ШАМАЦ – ЦИ ШАМАЦ	4.1.2012	11.1.2012	07.02.2012. Налог
4.	ГЛОБАЛ БХ – ЦИ БРОД	5.2.2014	14.2.2014	
		5.6.2014	12.6.2014	18.06.2014. -Налог
5.	PROLOGISTIC – ЦИ ПРИЈЕДОР	3.3.2014	11.3.2014	24.03.2014-Налог
		6.5.2014	12.5.2014	
		2.8.2014	11.8.2014	
	РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР БАЊА ЛУКА	23		19
6.	ПРИВРЕДНИ ПРЕПОРОД – ЦИ ВИШЕГРАД	1.2.2012	17.2.2012	
		3.5.2012	17.5.2012	17.05.12-Налог
		2.8.2013	13.8.2013	14.08.13-Налог
7.	ЖЕЉЕЗАРА ЗЕНИЦА – ЦИ ЗЕНИЦА	1.6.2012	05.06. и 11.06.2012	14.06.12-Налог
		3.7.2012	14.7.2012	
		5.11.2012	12.11.2012	14.11.12-Налог
		4.3.2013	18.3.2013	15.03.13-Налог
		3.5.2013	16.5.2013	15.05.13-Налог
		3.6.2013	21.6.2013	12.06.13-Налог
		2.10.2013	23.10.2013	22.10.13-Налог
		2.12.2014	20.12.2014	
8.	ЗРАК ОПТОМЕХАНИКА – ЦИ КИСЕЉАК	3.2.2012	07, 09 и 12.03.2012	09.03.12-Налог 12.03.12-Налог
		5.8.2013	24.07; 26.07 и 13.08.2013	
9.	СЛОБОДНА ЗОНА ВИСОКО - ЦР ВИСОКО	4.6.2012	13.6.2012	14.06.12-Налог
	РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР САРАЈЕВО	14		11
10.	ПРОМАРК – ЦИ МОСТАР	7.6.2012	12.6.2012	
		8.5.2013	13.5.2013	
		5.9.2013	13.9.2013	
11.	ЖЕЉЕЗНИЦЕ ФБИХ – ЦИ ЧАПЉИНА	9.1.2012	19.1.2012	
		9.2.2012	15.2.2012	
		5.3.2012	13.3.2012	
		7.5.2012	15.5.2012	
		4.9.2012	11.9.2012	
		2.7.2013	15.7.2013	
		4.9.2013	12.9.2013	
		2.10.2013	11.10.2013	
		6.11.2013	18.11.2013	
		6.1.2014	14.1.2014	
		3.2.2014	13.2.2014	
		11.9.2014	15.9.2014	
		4.11.2014	11.11.2014	
		5.12.2014	11.12.2014	
12.	ОПШТИНА ГРУДЕ – ЦИ ГРУДЕ	10.1.2012	27.1.2012	
		21.2.2012	29.2.2012	
		6.3.2012	28.3.2012	
		11.4.2012	18.05 и 28.05.2012	15.05.2012– налог
		10.5.2012	28.5.2012	25.05.2012– налог
		8.6.2012	12.6.2012	
		7.6.2013	11.6.2013	
		10.2.2014	11.2.2014	
		11.8.2014	12.8.2014	
13.	АМАГАЛ – ЦР ГОРИЦА	10.1.2012	18.1.2012	
		21.2.2012	29.2.2012	
		6.3.2012	13.3.2012	

		11.4.2012	12.4.2012	
		10.5.2012	15.5.2012	
		21.6.2012	21.6.2012	
		6.9.2012	11.9.2012	
		6.2.2013	13.2.2013	
		7.3.2013	12.3.2013	
		5.4.2013	11.4.2013	
		7.5.2013	16.5.2013	
		7.6.2013	17.6.2013	
		9.7.2013	16.7.2013	
		26.8.2013	28.8.2013	
		17.9.2013	18.9.2013	
		7.10.2013	23.10.2013.	
		6.11.2013	19.11.2013	
		15.1.2014	24.1.2014	
		15.1.2014	28.1.2014	
		10.2.2014	18.2.2014	
		10.3.2014	25.3.2014	
		9.4.2014	16.4.2014	
		18.4.2014	У ратама уплаћен износ по Споразуму у 2014. години је укупно 200.387,40 КМ.	20.03.2014. Потписан Споразум о измирењу обавеза за укупан износ неизмирених обавеза по основу прихода од терминала у износу 801.548,80 КМ.
				28.01.2015-обавијест о потреби плаћања заосталих обавеза
				02.04.2015-опомена
		7.5.2014	16.5.2014	
		11.8.2014	18.8.2014	
		5.11.2014	11.11.2014	
14.	ВОЛТА - ЦР БИЈАЧА	11.8.2014	13.8.2014	
15.	БУТРЕКС - ЦИ ТРЕБИЊЕ	5.9.2014	15.9.2014	
		9.1.2012	18.1.2012	
		9.2.2012	23.2.2012	
		5.3.2012	22.3.2012	
		11.4.2012	25.4.2012	
		7.5.2012	22.5.2012	
		4.6.2012	14.6.2012	
		2.11.2012	13.11.2012	
		3.9.2013	11.9.2013	
		4.3.2014	31.03; 28.04. и 18.06.2014	24.03.2014– налог
		1.4.2014	14.4.2014	
		2.7.2014	11.7.2014	
16.	ТРГОКОП - ЦИ ЉУБУШКИ	9.1.2012	Нема уплате	14.01.2012– налог
		24.2.2012	Нема уплате	23.10.2013 – налог
		8.3.2012	Нема уплате	29.03.2012– налог
		3.4.2012	27.4.2012	19.04.2012– налог
		7.5.2012	30.5.2012	25.05.2012– налог
		5.6.2012	28.6.2012	26.06.2012– налог
		10.7.2012	30.7.2012	30.07.2012– налог
		29.8.2012	31.8.2012	
		5.9.2012	28.9.2012	21.09.2012– налог
		3.10.2012	Нема уплате	31.10.2012– налог
		5.11.2012	30.11.2012	20.11.2012– налог
		4.12.2012	Нема уплате	18.12.2012– налог
		10.1.2013	9.8.2013	23.01.2013– налог
		1.2.2013	04.03. и 09.08.2013	25.02.2013– налог
		11.3.2013	09.08 и 27.09.2013	27.03.2013– налог
		3.4.2013	23.04. и 09.08.2013	23.04.2013– налог
		3.5.2013	27.06 и 09.08.2013	29.05.2013– налог

		4.6.2013	12.7.2013	12.07.2013– налог
		12.7.2013	27.9.2013	30.07.2013– налог
		2.8.2013	27.09, 30.11 и 20.12.2013.	27.08.2013– налог
		5.9.2013	Нема уплате	23.09.2013– налог
		1.10.2013	Нема уплате	23.10.2013– налог
		6.11.2013	Нема уплате	20.11.2013– налог
		2.12.2013	Нема уплате	31.12.2013–налог
		Цијела 2014 на вријеме фактуре (12 фактура)	Нема уплата цијелу годину	30.01.2014. издат налог и даље континуирано по рачунима до краја године (12 налога)
17.	MASTERINVEST – ЦИ ЛИВНО	10.1.2012	18.1.2012	
		14.2.2012	21.2.2012	
		19.3.2012	23.3.2012	
		13.4.2012	25.4.2012	
		9.5.2012	21.5.2012	
		6.6.2012	18.6.2012	
		13.7.2012	23.7.2012	
		7.8.2012	20.8.2012	
		6.12.2012	11.12.2012	
		8.1.2013	11.1.2013	
		5.11.2013	12.11.2013	
		4.2.2014	11.2.2014	
		6.11.2014	11.6.2014	
18.	ОПШТИНА ТОМИСЛАВГРАД – ЦИ ТОМИСЛАВГРАД	13.1.2012	24.1.2012	
		13.2.2012	16.2.2012	
		11.4.2012	18.4.2012	
		7.5.2012	14.5.2012	
		16.8.2012	22.8.2012	
		10.10.2012	17.10.2012	
		12.11.2012	14.11.2012	
		6.12.2012	13.12.2012	
		6.2.2013	12.2.2013	
		11.3.2013	13.3.2013	
		8.7.2013	11.7.2013	
		9.8.2013	21.8.2013	
		4.10.2013	14.10.2013	
		8.1.2014	14.1.2014	
		6.2.2014	11.2.2014	
		9.4.2014	15.4.2014	
		20.8.2014	24.8.2014	
		11.9.2014	16.9.2014	
		21.11.2014	26.11.2014	
		11.12.2014	17.12.2014	
19.	INTEREUROPA RTCC – ЦИ ТРАВНИК	12.1.2012	12.1.2012	
		14.3.2012	15.3.2012	
		10.5.2012	11.5.2012	
	РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР МОСТАР	137		38
20.	РИВА – ЦИ ТУЗЛА	1.11.2012	12.11.2012	12.11.2012 налог
21.	ОПШТИНА ОРАШЈЕ – ЦИ ОРАШЈЕ	3.9.2013	11.9.2013	11.09.2013 налог
22.	ИНТЕРШПЕД – ЦИ ДОБОЈ	5.3.2013	14.3.2013	12.03.2013 налог
	РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР ТУЗЛА	3		3
	УКУПНО	177		71

Извор: Канцеларија за ревизију на основу података достављених из УИО